

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**MATRIČNÍ AGENDA DLE PLATNÉ PRÁVNÍ
LEGISLATIVY**

Autor práce: Milena Barešová
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: JUDr. Jozef Bandžak, Ph.D.
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Jozefu Bandžakovi, Ph.D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

BAREŠOVÁ, M. *Matriční agenda dle platné právní legislativy : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2017. 76 s. Vedoucí bakalářské práce : JUDr. Jozef Bandžak, Ph.D.

Klíčová slova: matrika, matriční kniha, matrikář, matriční doklady - rodný, oddací list a úmrtní list, registrované partnerství, zvláštní matrika, sbírka listin.

Bakalářská práce popisuje vznik matriky a její postupný vývoj. Převážná část je zaměřena na matriku v současnosti, analyzuje zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících předpisů a vyhlášku č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících předpisů, ve znění pozdějších předpisů. Práce je zaměřena na matriční knihy s podrobným uvedením údajů, které se zapisují. Praktická část je zaměřena na matriční činnost na Městském úřadě Sedlčany, graficky zpracovává přehled matričních událostí na zmíněném úřadě a v celé České republice za období deseti let. V práci je uvedena kazuistika v oblasti uzavírání manželství na jiném vhodném místě.

ABSTRACT

BAREŠOVÁ, M. *The Registry Office Job Description According to Legislation in Force : Bachelor thesis.* České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2017. 76 p. Supervisor : JUDr. Jozef Bandžak, Ph.D.

Key words: registry, registry book, registrar, registry documents - birth, marriage and death certificates, registered partnerships, special registry, a collection of documents.

Bachelor thesis describes the registry origin and its later progress. The major part is focused on the nowadays registry. It analyzes the law no. 301/2000 Coll., - registry, name and surname and amending certain related laws and decree no. 207/2001 Coll., implementing the law on registry, names and surnames and amending certain related laws, as amended. The work is focused on the registry books, detailing the data that is entered. The practical part is focused on the activities of the Municipal authority in Sedlčany. It graphically shows the overview of registry events, which have happened in Sedlčany and all over the Czech Republic for a period of ten years. The work involves getting married in others suitable places.

Obsah

ÚVOD	9
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	11
2 MATRIKA Z POHLEDU HISTORICKÉHO	13
2.1 Matrika všeobecně.....	13
2.1.1 Matriky v českých zemích	13
2.1.2 Významná období	14
2.1.3 Židovské matriky	14
2.1.4 Vojenské matriky	15
2.2 Odlišnosti v zápisech.....	15
2.3 Mezník v historii matrik.....	17
3 MATRIKA Z POHLEDU SOUČASNÉHO	18
3.1 Matrika	18
3.1.1 Význam slova matrika a její rozdělení.....	18
3.2 Působnost na úseku matrik	19
3.2.1 Matriční úřad.....	19
3.2.2 Úřad s rozšířenou působností	20
3.2.3 Krajský úřad	20
3.2.4 Ministerstvo vnitra	21
4 MATRIKÁŘ	22
4.1 Zkouška odborných znalostí.....	22
4.2 Zkouška zvláštní odborné způsobilosti	23
5 ZÁPISY DO MATRIČNÍCH KNIH.....	25
5.1 Způsob zápisu.....	25
5.2 Příslušnost k zápisu	26
6 SBÍRKA LISTIN	29
6.1 Podklad pro zápis narození.....	29
6.2 Podklad pro zápis uzavření manželství	30

6.3	Podklad pro zápis vzniku partnerství	31
6.4	Podklad pro zápis úmrtí.....	32
6.5	Podklad pro zápis matriční skutečnosti	32
7	SOUVISEJÍCÍ MATRIČNÍ ČINNOST	33
7.1	Nahlížení do matričních knih	33
7.2	Matriční doklad	34
7.3	Doklady k uzavření manželství a ke vstupu do partnerství.....	35
7.4	Určení otcovství	36
7.5	Ověřování listin a podpisů.....	36
8	MATRIČNÍ KNIHY	38
8.1	Matriční knihy obecně.....	38
8.2	Doba uložení knih a archivace	39
8.3	Cizí prvek v matrice	39
8.4	Kniha narození	40
8.4.1	Jméno dítěte	41
8.4.2	Příjmení dítěte	42
8.4.3	Den, měsíc a rok narození.....	43
8.4.4	Místo narození.....	43
8.4.5	Rodné číslo.....	43
8.4.6	Pohlaví dítěte.....	44
8.4.7	Údaje o rodičích	44
8.4.8	Záznamy a opravy před podpisem	44
8.4.9	Datum zápisu a podpis matrikáře.....	44
8.5	Kniha manželství.....	45
8.5.1	Místo uzavření manželství	45
8.5.2	Den, měsíc a rok uzavření manželství.....	47
8.5.3	Osobní údaje o snoubencích.....	47
8.5.4	Údaje o rodičích snoubenců.....	47

8.5.5	Dohoda o příjmení.....	48
8.5.6	Údaje o svědcích	49
8.5.7	Záznamy a opravy před podpisem	49
8.5.8	Datum zápisu a podpis matrikáře.....	50
8.6	Kniha partnerství	50
8.7	Kniha úmrtí.....	50
8.7.1	Datum úmrtí a místo	51
8.7.2	Osobní údaje o zemřelém.....	51
8.7.3	Datum zápisu a podpis matrikáře.....	51
8.7.4	Zápis úmrtí osoby nezjištěné totožnosti.....	52
9	ZVLÁŠTNÍ MATRIKA	53
10	STATISTICKÉ PŘEHLEDY A SROVNÁNÍ.....	55
	ZÁVĚR	59
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	62
	SEZNAM ZKRATEK.....	64
	SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	65
	PŘÍLOHY	66

ÚVOD

Téma bakalářské práce zaměřené na činnost matričního úřadu dle platné právní legislativy, funkci matrikáře, zápisy do matričních knih a vydávání matričních dokladů. Téma bylo zvoleno z důvodu nepostradatelnosti a nenahraditelnosti v lidském životě. Problematika matriky a matričních dokladů se týká každého z nás; při narození jsme zapsáni do matriky narození -matriční úřad nám vystaví rodný list, pokud uzavřeme manželství - je nám vydán oddací list. Při úmrtí je vydán úmrtní list a toto je jediný doklad, který si osoba nikdy nevyzvedne osobně.

Nejdůležitějším právním předpisem je zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících předpisů a vyhláška č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících předpisů, ve znění pozdějších předpisů. Součástí vyhlášky je příloha č. 1, kde je uveden seznam matričních úřadů a vymezení jejich správních obvodů, dále příloha č. 2, která obsahuje vzory matričních tiskopisů.¹

Matrika a matriční knihy jsou důležité i z historického hlediska. Lidé z nich čerpají údaje a informace o svých předcích. V poslední době stále více lidí hledá své kořeny a nechávají si zpracovat rodokmen, tomuto se věnuje genealogie. Cílem každého genealogického bádání je nalézt předky a uspořádat je v časové posloupnosti do přehledné struktury. Vychází od osoby žijící v přítomnosti a sleduje její rodiče, prarodiče atd., a to v mužské i ženské linii. Vývod vychází z faktu, že na osobnosti lidského jedince se podílí různou měrou otec i matka a může být cennou informací i z hlediska genetického či zdravotního.² Málokdo ví, kde potřebné informace hledat a kdo je oprávněn je získat.

Téma bakalářské práce zaměřené na matriční agendu nastíní význam, potřebnost a nepostradatelnost matrik v životě lidí. Přiblíží matriky z pohledu historického, zápisy do jednotlivých matričních knih, co lze do knih zapsat, jaké doklady je nutné předložit, jaké údaje jsou obsaženy ve vydaných matričních dokladech, pečlivost, odbornost a svědomitost matrikáře. Zmíněna bude i problematika jména a příjmení při narození

¹ ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb. kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 77, s. 4298-4536.

² *Genealogické služby Ivo Štěpánek* [online]. Brno, 2009 [cit. 2016-10-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.stepanek-genealogie.cz/Vyberte-si.html>>.

dítě, volba jiného vhodného místa při uzavření manželství a následná volba příjmení po sňatku. Přiblíženo bude i registrované partnerství a zápisy do zvláštní matriky. Zpracován bude statistický přehled matričních událostí na zmíněném úřadě a v celé České republice za období deseti let.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Záměrem a hlavním cílem v této bakalářské práci je analyzovat současnou právní úpravu zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících předpisů a vyhlášky č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících předpisů, ve znění pozdějších předpisů. Poukázat na potřebnost matričních dokladů (rodný list, oddací list, úmrtní list) v běžném životě.

Bakalářská práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. Jednotlivé části se dělí do devíti kapitol a podkapitol. Cílem bakalářské práce je přiblížit postupný vývoj matriční činnosti a matrik až po současnost. Zmíněna je funkce matrikáře, podrobně jsou popsány zápisy do matričních knih a související činnost, kterou vykonává matrikář.

Druhá kapitola je zaměřena na matriky z pohledu historického, na jejich vývoj, změnu zápisů a na postupné přidávání nových údajů. Mnohdy zápisy připomínají kroniku. Zmíněna jsou tři významná období, židovské matriky a vojenské matriky.

Třetí kapitola se týká matriční činnosti a matrik současnosti. Vysvětluje význam a rozdělení matriky a seznamuje s působností orgánů státní správy na tomto úseku.

Čtvrtá kapitola se věnuje funkci matrikáře, jeho činnosti a přibližuje, jaké musí mít matrikář znalosti a jak jsou prokazovány.

Kapitola číslo pět se zabývá technickým způsobem zápisu do matričních knih, jak a kde se provádí a jaký matriční úřad je příslušný danou událost zapsat.

Další kapitola vysvětluje význam slovního označení Sběrka listin, k čemu slouží a jaké listiny ji tvoří.

V následující sedmé kapitole je zmíněna další matriční činnost v souvislosti s vedením matrik. Jedná se o nahlížení do matričních knih, vyhotovení matričních dokladů, dokladů potřebných pro uzavření manželství církevní formou nebo uzavření manželství v cizině, sepsání souhlasného prohlášení rodičů o určení otcovství k narozenému či nenarozenému dítěti.

V osmé kapitole jsou podrobně rozpracovány matriční knihy, jejich rozdělení, popsán je technický způsob vedení knih, způsob a postup při vedení abecedního

rejstříku, doba uložení matričních knih a jejich následná archivace. Kapitola je dále věnována zápisům do jednotlivých knih. Rozebrána jsou kritéria pro jednotlivé zápisy. Není opomenuta matrika s cizím prvkem.

Devátá kapitola vysvětluje postavení zvláštní matriky.

Poslední kapitola srovnává statistické údaje celorepublikové a statistické údaje matričního obvodu Sedlčany za období deseti let od roku 2006 do roku 2015. Zpracování je pro přehlednost vyobrazeno pomocí grafů.

Teoretická část práce je zpracována na základě analýzy odborné literatury týkající se dané problematiky. Účelem analýz je charakterizovat a rozebrat problematiku matriky a matričních dokladů.

Praktická část práce bude obohacena o případy z praxe na Městském úřadě Sedlčany. Bude zde použita metoda statistická, pomocí níž bude zpracován přehled matričních událostí na zmíněném úřadě a v celé České republice za období deseti let. V této části bude uvedena kazuistika v oblasti uzavírání manželství na jiném vhodném místě.

V závěrečné kapitole je uvedena použitá literatura, právní normy a legislativa. Bude provedeno shrnutí dané problematiky a navrženy postupy, které by řešily problémy v oblasti uzavírání manželství na jiném vhodném místě.

2 MATRIKA Z POHLEDU HISTORICKÉHO

2.1 Matrika všeobecně

Slovo matrika se vyvinulo z latinského výrazu *matricula*, což byl původně seznam kleriků ustanovených při katedrálním, kolegiálním či farním chrámu a opatřených obročím. Současného významu slovo nabývá od první poloviny 17. století.³

Účelem matriky bylo evidovat příbuzenské svazky. Matriky poskytují údaje dokazující existenci jedince, od jeho narození, založení rodiny až po úmrtí. Povinnost vést matriky stanovil v roce 1212 Pařížský koncil. Směrnici o provádění a vedení matrik ustanovil v roce 1563 až Tridentský koncil.⁴

Dochované nejstarší matriky jsou z Francie z období 1334 – 1357, z Bretaně z roku 1451. Z 15. století se dochovaly matriky v Belgii, Španělsku a Švýcarsku. Existovaly i starší, ale nedochovaly se, např. matrika provensálské obce.⁵

V evropských zemích, ve španělských koloniích dnešní Latinské Ameriky se začínají vést matriky v 16. století.⁶

2.1.1 Matriky v českých zemích

Němečtí luteráni v Jáchymově začali po vzoru říšských souvěrců vést matriky u nás, nejstarší křestní od roku 1546, oddací od roku 1531. Do konce 16. století je matrik málo, většina pochází ze severozápadních Čech. Roku 1591 vzniklo nařízení olomoucké synody pro Moravu a v roce 1605 nařízení pražské synody pro Čechy, které stanovilo, jak vést matriky. Vedení matriky úmrtí upravuje v roce 1614 Římský rituál.

³ PETERKA, J. *Cesta k rodinným kořenům aneb Praktická příručka občanské genealogie*. Praha, 2006, s. 40.

⁴ ŘIČAŘ, K. *Občanská genealogie: Základy rodopisné práce*. Praha, 2000, s. 22.

⁵ PETERKA, J. *Cesta k rodinným kořenům aneb Praktická příručka občanské genealogie*. Praha, 2006, s. 40.

⁶ PETERKA, J. *Cesta k rodinným kořenům aneb Praktická příručka občanské genealogie*. Praha, 2006, s. 41.

Od roku 1650 až po současnost docházelo ke změně formy a obsahu matrik. Toto období lze rozdělit do tří etap.⁷

2.1.2 Významná období

1. etapa zahrnuje období 1650 – 1784. Pro zápisy narození, oddavek a úmrtí byla vedena jedna společná kniha, nazývala se „Matrice tripartita“. Zápisy zpravidla měl v kompetenci farář, dále je mohl činit kantor jako správce kůru nebo kostelník. Kniha byla psána chronologicky, místo bylo označováno podle farnosti.⁸

2. etapa zahrnuje období 1785 – 1949. Matriky neslouží jen k potřebám církve, ale i státu. V tomto období dochází k několika významným změnám. Nelze opomenout nařízení Marie Terezie o nutnosti zapsat i jméno otce u dítěte narozeného mimo manželství. V zápisech se objevují čísla popisná domů i gruntů. Díky Císařskému patentu v roce 1781 a dvorskému dekretu vydaného v roce 1784 se staly matriky veřejnými listinami. Knihy se začaly vést odděleně pro narození, oddané a úmrtí. K obsahu se vede index (abecední rejstřík). Začínají být vedeny opisy těchto knih. Občan mohl od roku 1868 uzavřít tzv. sňatek občanský, takový byl uzavírán před úřadem okresu.⁹

3. etapa zahrnuje období po druhé světové válce. Významným dnem v tomto období je 7. prosinec 1949, kdy nabývá účinnost zákon č. 268 Zákon o matrikách. Vyhláškou MV ČSR veškerá agenda přechází na státní správu, dříve národní výbory dnes obecní a městské úřady. Matriky jsou vedeny v prvopisech a opisech, prvopis je uložen na příslušném úřadu, opis u úřadu nadřízeného, což jsou městské úřady a krajské úřady.¹⁰

2.1.3 Židovské matriky

Josef II. za své vlády vydal patent, přesněji v únoru 1784, který nařizoval vedení matrik křesťanského a židovského obyvatelstva. Byl několikrát upravován a novelizován, jeho platnost byla až do roku 1949. Patent stanovoval povinnost katolickým farářům vést matriku narozených, oddaných a zemřelých, zápisy byly

⁷ PETERKA, J. *Cesta k rodinným kořenům aneb Praktická příručka občanské genealogie*. Praha, 2006. s. 41.

⁸ ŘIČAŘ, K. *Občanská genealogie: Základy rodopisné práce*. Praha, 2000, s. 23.

⁹ ŘIČAŘ, K. *Občanská genealogie: Základy rodopisné práce*. Praha, 2000, s. 23.

¹⁰ ŘIČAŘ, K. *Občanská genealogie: Základy rodopisné práce*. Praha, 2000, s. 24.

zapisovány do předem stanovených formulářů. U židovského obyvatelstva zápisy prováděl židovský matrikář, většinou to býval rabín. V zápisech byla povolena úprava rubrik, jak to vyžadovala židovská víra. Nařízení bylo okamžitě respektováno, zápisy jsou datovány hned po platnosti patentu. V roce 1787 vydává Josef II. patent o vedení matrik a knih obřizek v němčině. Byla pevně stanovena jména a příjmení, u mužů bylo povoleno 110 jmen a 35 u žen.¹¹

Roku 1949, přesněji 7. prosince nabývá účinnosti zákon, který ukončuje vedení židovských matrik a vedení matrik jednotlivými církvemi. Jsou zavedeny jednotné státní matriky, které spravují příslušné národní výbory. Židovská náboženská obec v Praze předala matriky Okresnímu národnímu výboru a v roce 1983 je převzal Státní ústřední archiv.¹²

2.1.4 Vojenské matriky

Vedení vojenských matrik upravuje v roce 1768 vydaný vojenský reglement. Nejstarší dochovaná matrika u nás pochází z roku 1673. Matriky spadaly do správy polních kurátů podle pluku, jednalo se o jezdecko a pěchotu. U ostatních se jednalo o matriky posádkové. Postupně vznikají matriky vojenských nemocnic, invalidoven a později i matriky u jednotlivých útvarů – dělostřelecké, vozatajské, ženijní. Vedení vojenských matrik je zrušeno roku 1948. Živé matriky jsou uloženy na matričním úřadě, ostatní byly předány do Vojenského historického archivu.¹³

2.2 Odlišnosti v zápisech

Zápisy matričních událostí prošly vývojem a v porovnání se současností jsou odlišné. Odlišnosti se týkají zejména jazyka, ve kterém jsou zápisy psány. Záleželo na národnosti faráře, ve smíšených farnostech mohly být zápisy i ve třech jazycích. Zápisy jsou v češtině a němčině, v 18. století je převážná část v latině. Od poloviny 19. století se do zápisů vrací zpět čeština. Dříve se zápisy psaly jako text, později došlo k zavedení

¹¹ MATUŠÍKOVÁ, L. A KOLEKTIV PRACOVNÍKŮ I. ODDĚLENÍ SÚA. *Židovské matriky HBMa 1784-1949 (1960)*. Praha, 1999. s. 6.

¹² MATUŠÍKOVÁ, L. A KOLEKTIV PRACOVNÍKŮ I. ODDĚLENÍ SÚA. *Židovské matriky HBMa 1784-1949 (1960)*. Praha, 1999. s. 9.

¹³ PETERKA, J. *Cesta k rodinným kořenům aneb Praktická příručka občanské genealogie*. Praha, 2006. s. 44.

rubrik. Docházelo k časté záměně údajů, které byly chybně zapsány do nesprávné rubriky.¹⁴

U zápisů narození se psávalo datum křtu, jméno křtícího, jméno a příjmení křtěnce, náboženství, legitimita, rodiče a kmotři. V zápisech se často nachází jméno ve zdobnějším tvaru, není ani výjimkou, že děti rodičů mají shodné jméno, jedná se o případy, kdy dítě zemřelo a rodiče daly jméno nově narozenému dítěti. Křestní jméno mělo větší důležitost než příjmení. V zápisech můžeme nalézt i osoby, které nemají žádné příjmení. Zápisy u nemanželského dítěte často nesou nelibé poznámky farářů. Dalším údajem, který se objevil v matrikách od roku 1789, byl údaj o porodní bábě. Zpravidla se jednalo o starší zkušenou ženu, která asistovala u porodu. Pro tyto ženy existovala škola v Praze a Brně.¹⁵

Z oddacích zápisů se dozvíme datum svatby, údaj o kostele, jména snoubenců, případně jména otců, jejich původ, jména svědků, datum tří ohlášek. Ohlášky probíhaly o třech nedělích před svatbou v kostele a měli zabránit tomu, aby někdo měl závazky k jedné ženě a nechtěl se oženit s druhou ženou. Později se v zápise objevuje rubrika náboženství, věk, stav ženicha a nevěsty. V zápisech se můžeme setkat se slovem dispens. Jedná se o zápis příbuzenství mezi snoubenci. Pokud byli v příbuzenském vztahu, bylo nutné žádat biskupa a v určitých případech papeže. Jednalo-li se např. o uzavření manželství mezi bratrancem a sestřenicí. Z větší části se dispens týkal členů panovnických rodů. Hranice zletilosti se také postupně měnila, do roku 1753 byla 20 let, po tomto roce 24 let, od roku 1919 je snížena na 21 let. Hranice 18 let je stanovena od roku 1950. Jako zajímavost lze uvést četnost svateb během roku. Nejvíce svateb bývalo v lednu a únoru, během masopustu a potom v říjnu a listopadu, když bylo hodně zásob po žních. Ve městech bývaly svatby rovnoměrněji rozloženy do celého roku. Obřady se zpravidla konaly v domě ženicha nebo nevěsty, v roce 1838 bylo nařízeno, že svatby se mají konat v kostele.¹⁶

Zápisy týkající se úmrtí byly nejméně důležité, a proto se jim nevěnovala velká pozornost. Nejdříve obsahovaly pouze datum pohřbu, jméno a původ zemřelého. Za vlády Marie Terezie v roce 1771 se zápisy rozšířily o rubriky jméno kněze, kdo pohřbil,

¹⁴ PETERKA, J. *Cesta k rodinným kořenům aneb Praktická příručka občanské genealogie*. Praha, 2006, s. 75-78.

¹⁵ PETERKA, J. *Cesta k rodinným kořenům aneb Praktická příručka občanské genealogie*. Praha, 2006, s. 79-103.

¹⁶ PETERKA, J. *Cesta k rodinným kořenům aneb Praktická příručka občanské genealogie*. Praha, 2006, s. 104-116.

kdo zaopatřil svátostmi (poslední pomazání), hřbitov, věk zemřelého, příčinu úmrtí. Začalo se psát datum úmrtí. V zápisech se setkáme s převažujícím úmrtí dětí, které zemřeli v důsledku nízké úrovně zdravotnictví a hygieny. Vyskytují se záznamy související s válkami, morových i jiných epidemií a můžeme najít i záznamy o popravě. V zápisech obsahujících příčinu úmrtí je někdy barvitě vylíčena okolnost úmrtí, kterou lze přirovnat k rubrice černé kroniky.¹⁷

2.3 Mezník v historii matrik

Velice významným mezníkem v historii matrik je rok 1949, kdy vešel v platnost zákon č. 268/1949 Sb., o matrikách. Jeho účinnost začíná 1. 1. 1950, veškerá matriční agenda přechází na národní výbory, je stanovena jednotnost údajů v zápise. Tento zákon prošel 7 změnami a byl platný 52 let. Zákon byl zrušen k 1. 1. 2001 a nahrazen stávajícím zákonem č. 301/2000 Sb.

¹⁷ PETERKA, J. *Cesta k rodinným kořenům aneb Praktická příručka občanské genealogie*. Praha, 2006, s. 117-124.

3 MATRIKA Z POHLEDU SOUČASNÉHO

3.1 Matrika

Matrika se vztahuje k fyzickým osobám a je jedním z nejstarších a dosud funkčních informačních systémů. Matrika je státní evidencí, dále základním registrem, od kterého se ostatní registry, jako např. informační systém evidence obyvatel, registr rodných čísel, registr občanských průkazů, registr cestovních dokladů odvíjí. Při výkonu státní správy na úseku matriky se vychází z celé řady smluv, jedná se především o mnohostranné smlouvy, dvoustranné smlouvy, zejména konzulární úmluvy, důležité jsou také předpisy Evropské unie a judikatura soudů v České republice. Základním předpisem je zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o matrikách“), vyhláška č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000Sb., o matrikách (dále jen „prováděcí vyhláška“).¹⁸

3.1.1 Význam slova matrika a její rozdělení

Slovo matrika má více významů. Slovo lze užít ve smyslu vyjádření státní evidence, zde se vedou matriční události a skutečnosti, týkající se narození, uzavření manželství, vzniku registrovaného partnerství a úmrtí fyzických osob na území České republiky. Narození, uzavření manželství, partnerství a úmrtí u osob se státním občanstvím ČR, k nimž došlo v cizině. A dále o uzavření manželství v cizině, ke kterému došlo v ohrožení života snoubence a nejde-li o občana ČR, je-li takové manželství uzavřeno např. před velitelem letadla zapsaného v leteckém rejstříku v České republice. Slovem matrika může být pojmenována matriční kniha nebo matriční úřad.¹⁹

Matriku dělíme na:

- Narození
- Manželství
- Partnerství
- Úmrtí

¹⁸ HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 11-12.

¹⁹ HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 18.

Pro každou matriku je samostatně vedena kniha, kterou tvoří matriční dokumenty uvedené v prováděcí vyhlášce. Na konci každé matriční knihy je jmenný rejstřík, který slouží pro snadnější orientaci v zápisech knihy.²⁰

3.2 Působnost na úseku matrik

Působnost na úseku matrik je taxativně vymezena zákonem o matrikách a prováděcí vyhláškou. Vykonávají ji matriční úřady, úřady s rozšířenou působností, krajské úřady a Ministerstvo vnitra. Matričním úřadem se rozumí konkrétní obecní úřad pověřený vedením matrik, znamená to, že v rámci obecního úřadu je alespoň jeden úředník matrikářem. Činnost zabezpečují obecní úřady, úřady městyse, městské úřady, magistráty územně nečleněných statutárních měst, v hlavním městě Praze úřady městských částí, v územně členěných statutárních městech úřady městských obvodů nebo městských částí a újezdní úřady. Novela zákona o matrikách (zákon č. 312/2013 Sb.) stanovuje, kdo je matričním úřadem pro zapisování registrovaného partnerství. V případě, že dojde ke změnám v územním členění státu nebo o zrušení některého existujícího matričního úřadu, rozhodne Ministerstvo vnitra o určení matričního úřadu, který převezme matriční knihy.²¹

3.2.1 Matriční úřad

Matriční úřad vykonává dvě základní činnosti, vede matriční knihy a sbírky listin pro obec s působností matričního úřadu, ale i pro obce ve svém správním obvodu. Vedením matriční knihy se rozumí provádění zápisů do svazků matričních knih, dodatečných zápisů, dodatečných záznamů, oprav v zápisech, uzavírání zápisů, obnovení matriční knihy. Sbírkou listin se rozumí podklady pro zápisy do matričních knih. A vedení sbírky znamená doplňování, ukládání a následné předání úřadu s rozšířenou působností nebo krajskému úřadu k archivaci. Matriční úřad plní řadu dalších povinností, které mohou i nemusí souviset s výkonem státní správy na úseku matrik. Jedná se o přijímání souhlasného prohlášení rodičů o určení otcovství k narozenému nebo nenarozenému dítěti, provádí vidimaci (ověřování shody kopie nebo opisu s originálem listiny) nebo legalizaci (pravost podpisu). Vydává potvrzení o občanském průkazu dle § 15 zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech,

²⁰ ČESKO. Zákon č. 301/2000 Sb. o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o matrikách). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 145, s. 6630.

²¹ HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 33-36.

v případech odevzdání občanského průkazu po zemřelém nebo z důvodu nálezu ztraceného občanského průkazu.²²

3.2.2 Úřad s rozšířenou působností

Tento úřad má dvojí úlohu. Má postavení matričního úřadu a současně plní úkoly, které v minulosti plnily okresní úřady. Provádí nejméně jednou ročně kontrolu vedení matričních knih a sbírek listin u všech matričních úřadů ve svém územním obvodu.²³

Ověřuje matriční doklady, které mají být použity v cizině. Zde se jedná o ověření, že doklad podepsal matrikář z matričního úřadu v územním obvodu úřadu s rozšířenou působností, podle podpisového vzoru vedeného ve svazku matriční knihy. Matričním dokladem je zde myšlen rodný, oddací a úmrtní list, doklad o registrovaném partnerství, vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství nebo registrovaného partnerství, dále potvrzení o údajích zapsaných v matriční knize nebo sbírce listin.²⁴

Vede a aktualizuje sbírku listin, kterou mu předávají matriční úřady z jeho obvodu. Aktualizuje údaje v druhopisech matričních knih vedených do 31. 12. 1958. Aktualizací se rozumí doplnění dokladů, na jejichž základě byl proveden dodatečný záznam nebo oprava zápisu ve svazku matriční knihy.²⁵

3.2.3 Krajský úřad

Krajský úřad kontroluje výkon přenesené působnosti na úseku matrik, užívání a změny jména a příjmení u úřadů s rozšířenou působností ve svém správním obvodu.²⁶

Plní obdobné úkoly vůči úřadu s rozšířenou působností, jako tento úřad plní vůči matričním úřadům ve svém územním obvodu. Prověřuje, zda úřad s rozšířenou působností vykonal kontrolu matričních úřadů ve svém obvodu. Provádí ověřování matričních dokladů vydaných úřady s rozšířenou působností v územním obvodu, které mají být použity v cizině.²⁷

²²HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 36-41.

²³HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 41-44.

²⁴HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 42-44.

²⁵HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 44.

²⁶HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 45-46.

²⁷HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 45-46.

Vede a aktualizuje sbírku listin, kterou mu předávají úřady s rozšířenou působností z jeho obvodu. Aktualizuje údaje v druhopisech matričních knih vedených do 31. 12. 1958. Druhopisy se týkají narození, uzavření manželství a úmrtí.²⁸

Provádí zkoušku odborné způsobilosti k vedení matričních knih u zaměstnance obce, který je zařazen do jeho správního obvodu.²⁹

3.2.4 Ministerstvo vnitra

Kontroluje výkon přenesené působnosti na úseku matrik, užívání a změny jména a příjmení u úřadů s rozšířenou působností a u krajských úřadů. Připravuje právní předpisy na úseku matrik, jména a příjmení. Dbá na to, aby byla dodržována zákonnost.³⁰

²⁸HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 45-47.

²⁹HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 45.

³⁰HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 47-49.

4 MATRIKÁŘ

Matrikář má postavení úřední osoby. Funkci matrikáře vymezuje § 9 zákona o matrikách, je to rozhodující osoba v souvislosti se zajištěním výkonu státní správy na úseku matrik. Matrikář by měl být člověk spolehlivý, pečlivý, zodpovědný, měl by mít úhledné písmo. Oproti předchozímu zákonu je zde stanoveno, že matrikář musí být zaměstnancem obce, v hlavním městě Praze zaměstnancem městské části, dále musí prokázat odborné znalosti zkouškou. Kdo je zaměstnancem obce, stanovuje zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o úřednících).³¹

Úředníkem je fyzická osoba, která je státním občanem České republiky nebo osoba, která je cizím státním příslušníkem a má trvalý pobyt na území České republiky, dosáhla věku 18 let a je bezúhonná, nikdy nebyla trestána, ovládá jednacím jazyk, tím se rozumí český jazyk a je způsobilá k právním úkonům.³²

Matrikář, který vykonává pouze matriční činnost, prokazuje znalosti jen tzv. „malou“ matriční zkouškou složenou u krajského úřadu. Matrikář, který vykonává činnost u úřadu s rozšířenou působností nebo u krajského úřadu, složí zkoušku zvláštní odborné způsobilosti na úseku matrik a státního občanství. Právní úpravu matriční zkoušky upravuje prováděcí vyhláška zákona o matrikách a zkoušku zvláštní odborné způsobilosti zákon o úřednících.³³

4.1 Zkouška odborných znalostí

Úspěšné složení zkoušky se prokazuje osvědčením. Uchazeče ke zkoušce přihlašuje zaměstnavatel, a to ke krajskému úřadu, do jehož správního obvodu patří matriční úřad, kde bude činnost matrikáře vykonávat. Vlastní příprava probíhá samostudiem a odbornou přípravou ve formě konzultací u krajského úřadu. Termíny přípravy jsou uchazeči zaslány společně se seznamem studijní literatury a přehledu právních předpisů, které jsou předmětem zkoušky. Příprava probíhá po dobu tří měsíců. Termín a místo zkoušky je oznámen nejméně 15 dnů přede dnem konání zkoušky. Obsahem zkoušky je prokázání znalosti v oblasti matrik, jména a příjmení, státního

³¹HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 91-93.

³²ČESKO. Zákon č. 312/2002 Sb. o úřednících územních samosprávných celků a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon úřednících). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2002, částka 114, s. 6599.

³³HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 91-93.

občanství, ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a ověřování pravosti podpisu a dalších právních předpisů, vztahujících se k činnosti matrikáře.³⁴

Zkouška se skládá před tříčlennou komisí, předsedou je krajský matrikář. Zkouška má dvě části: písemný test a po jeho úspěšném zvládnutí, po správném zodpovězení alespoň dvou třetin otázek následuje ústní část zkoušky. Každá část je samostatně vyhodnocena. Stupně hodnocení jsou označeny slovy „vyhověl“ či „nevyhověl“. O provedené zkoušce se sepíše záznam a poté je uchazeči sdělen výsledek. V případě, že uchazeč u zkoušky nevyhoví, může zkoušku dvakrát opakovat. Nejdříve za 60 dnů a nejpozději do 90 dnů ode dne konání zkoušky.³⁵

4.2 Zkouška zvláštní odborné způsobilosti

Správní činnosti může vykonávat i úředník, který nemá zvláštní odbornou způsobilost, nejdéle však 18 měsíců od vzniku pracovního poměru. Uchazeče ke zkoušce přihlašuje zaměstnavatel. Termín a místo zkoušky je oznámeno ministerstvem do 30 dnů od obdržení přihlášky. Uchazeč obdrží soubor zkušebních otázek a seznam studijní literatury. Zvláštní odborná způsobilost má dvě části: obecnou a zvláštní. Obecná se týká znalostí základů veřejné správy, principů organizace a činnosti veřejné správy, zákona o obcích, krajích a hlavním městě Praze, zákona o správním řízení. Zvláštní část se týká znalostí na úseku matrik, jména a příjmení, státního občanství, občanského zákoníku, zákona o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a ověřování pravosti podpisu, zákona o mezinárodním právu soukromém, zákona o správních poplatcích. Zkoušce předchází příprava, která se skládá z individuálního studia, tak i ze školení. Školení i zkoušku zabezpečuje ministerstvo státní příspěvkovou organizací Ministerstva vnitra, kterou je Institut pro veřejnou správu Praha. Zkušební komise je tříčlenná a je složena z odborníků dané problematiky. Vlastní zkouška se skládá z části písemné a ústní. Obě části jsou členěny na obecnou a zvláštní. Písemná část je ve formě testu a neměla by přesáhnout jednu hodinu. Po úspěšném zvládnutí následuje část ústní. Zde si uchazeč vytáhne otázky z okruhu veřejné správy, správního řízení a zvláštní části, týkající se matrik a státního občanství. Uchazeči je poskytnuta doba na přípravu. Každá část je samostatně vyhodnocena. Také zde jsou stupně hodnocení označeny slovy „vyhověl“ či „nevyhověl“. O provedené zkoušce se sepíše

³⁴ ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb. kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 77, s. 4294-4295.

³⁵HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 91-94.

záznam a poté je uchazeči ministerstvem sdělen výsledek. V případě, že uchazeč u zkoušky nevyhoví, může zkoušku dvakrát opakovat. Nejdříve po 30 dnech a nejpozději do 90 dnů ode dne konání zkoušky. Tato zkouška je velice náročná.³⁶

³⁶ ČESKO. Zákon č. 312/2002 Sb. o úřednících územních samosprávných celků a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon úřednících). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2002, částka 114, s. 6604-6606.

5 ZÁPISY DO MATRIČNÍCH KNIH

Do matričních knih se zapisují matriční události a matriční skutečnosti. Matriční událostí je narození, uzavření manželství, vznik partnerství a úmrtí. Matriční skutečností rozumíme rozhodnutí soudu o prohlášení manželství za neplatné a nebo že manželství nevzniklo, rozvod manželství, zrušení partnerství, určení rodičovství, údaje o osvojení, změnu jména nebo příjmení a další skutečnosti, jimiž se údaje v zápise doplňují nebo mění. Změny a opravy se provádějí na základě veřejných listin.³⁷

Zápisy se provádí v úřední místnosti, tedy v sídle matričního úřadu do knih a souběžně se vedou pomocí výpočetní techniky. Lhůta pro zápis je co nejkratší a začíná běžet ode dne, kdy úřad obdrží podklady pro zápis, nejpozději do 30 dnů. To znamená, že zápis musí být uzavřen do 30 dnů, i když nebudou zjištěny všechny údaje. Příslušné kolonky v knize se proškrtnou a po došetření budou údaje doplněny a zapsány do oddílu dodatečné záznamy a opravy. Povinností matričního úřadu je zabezpečit a zajistit ochranu výpočetní techniky a svazků matričních knih, tak aby nedošlo k jejich poškození, zničení, odcizení ani ke zneužití údajů v nich uvedených. Knihy jsou uloženy v uzamykatelných plechových skříních. Přístup ke knihám mají pouze oprávněné osoby, jsou jimi matrikář a tajemník matričního úřadu.³⁸

5.1 Způsob zápisu

Zápisy do matričních knih provádí matrikář vlastnoručně a rukopisně do předem svázaných knih. Zde je kladen důraz na čitelnost rukopisu, aby byl kdokoliv schopen přečíst správný tvar jména a příjmení a dalších údajů v zápise. Zápis se provádí dokumentním inkoustem. Inkoust byl používán již v 17. století a zápisy jsou dodnes zachovalé a čitelné. V současné době lze používat jen inkoust nebo psací prostředek, který má certifikát dle normy ČSN ISO 11798. Vyplňují se jednotlivé oddíly matričního listu. Na začátku roku se uvede na list označení roku, a to i v případě, že nebude proveden žádný zápis. Zápisy se číslují v každém ročníku samostatně a označují se v záhlaví. Při zápise se může stát, že omylem dojde k vynechání jednoho nebo i více listů, tento list se přeškrtně a označí se, že se jedná o omyl, matrikář připojí svůj podpis a datum. Pokud obec vede více knih, může se stát, že dojde k zápisu do jiné knihy,

³⁷HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 49-69.

³⁸HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 76-78.

takový zápis se musí zrušit, popíše se důvody, proč k tomu došlo, rovněž číslo zápisu je nutné považovat za zrušené, je-li za tímto zápisem proveden další.³⁹

V případě, že v průběhu roku je kniha popsána, pokračuje se v číselné řadě v nové knize. Kniha se označí postupně arabskými čísly. Na konci každého roku se vynechává několik matričních listů, pokud by bylo třeba zapsat nějaký dodatečný zápis matriční události. V zápise se uvádějí data ve tvaru den, měsíc, rok arabskými číslicemi oddělené tečkou. Pro den se použije označení 01 až 31, pro měsíc 01 až 12. V zápisech lze uvádět zkratky, které jsou běžné a nečiní-li to zápis nesrozumitelný, neúplný či nejasný. Stane-li se, že matrikář zapíše údaj chybně nebo nesprávně, údaj se podtečkuje. Pokud zápis ještě nebyl uzavřen, správný údaj se zapíše do oddílu záznamy a opravy před podpisem. V případě, že zápis je již uzavřen, do oddílu dodatečné záznamy a opravy. V zápisech matričních knih je zakázáno gumovat nebo používat bělicí pásku. Vždy musí být znát, jaký údaj se opravoval. V knize je zakázáno škrtnat, jedinou výjimkou je chybně zapsané číslo zápisu, které se přeškrtně a správné se uvede nad ním.⁴⁰

5.2 Příslušnost k zápisu

Příslušnost k zápisu narození a úmrtí je dána místem, kde k narození nebo úmrtí došlo. Nelze-li zjistit, kde k události došlo, je příslušný k zápisu matriční úřad, kde byla narozená nebo zemřelá osoba nalezena. Dojde-li k narození nebo úmrtí v dopravním prostředku zápis provádí matriční úřad, v jehož správním obvodu byla osoba vyložena. V případě, že osoba je rozhodnutím soudu prohlášena za mrtvou, je příslušný k zápisu Úřad městské části Praha 1.⁴¹

K zápisu o uzavření manželství je příslušný matriční úřad, v jehož správním obvodu bylo manželství uzavřeno. Manželství může být uzavřeno jako občanský nebo církevní sňatek. Snoubenci projeví vůli, že vstupují do manželství. Zákon o matrikách taxativně vymezuje, před kým lze uzavřít manželství. Před starostou, místostarostou nebo pověřeným členem zastupitelstva obce, města, městské části města Prahy, městského obvodu nebo části územně členěného statutárního města. Dále lze uzavřít manželství před starostou nebo místostarostou obce nematričního úřadu, pokud tam je

³⁹HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 70-76.

⁴⁰ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb. kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 77, s. 4290-4291.

⁴¹HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 100-101.

jeden ze snoubenců přihlášek k trvalému pobytu, zde je nutná přítomnost matrikáře matričního úřadu, v jehož obvodu je manželství uzavíráno. Každá obec si stanovuje místo pro konání slavnostních obřadů. Matriční úřad může na žádost povolit uzavřít manželství na jiném vhodném místě nebo mimo dobu stanovenou radou obce. Církevní sňatek se uzavírá před zástupcem církve. V České republice je registrováno 21 církví, toto je vymezeno zákonem č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností (dále jen zákon o církvích). Jednou z podmínek, aby mohlo manželství uzavřeno před orgánem církve nebo náboženskou společností, musí být vydáno osvědčení. Vydává ho matrikář, který posoudí, zda snoubenci splňují všechny podmínky pro uzavření manželství. Příslušný k vydání osvědčení je matriční úřad, v jehož obvodu má být manželství uzavřeno.⁴²

Registrované partnerství se uzavírá před kterýmkoliv registrujícím matričním úřadem bez ohledu na trvalý pobyt partnerů, prohlášení se činí před matrikářem. Podmínkou vstupu do partnerství je, že alespoň jedna z osob vstupující do partnerství je státním občanem České republiky. Prováděcí vyhláška v příloze 4 stanovuje, který matriční úřad je registrujícím matričním úřadem a vymezuje jejich správní území.⁴³

Registrující matriční úřady jsou:⁴⁴

- pro správní obvod hlavního města Prahy je registrující matriční úřad - Úřad městské části Praha 1
- pro Středočeský kraj – Magistrát města Kladno
- pro Jihočeský kraj – Magistrát města České Budějovice
- pro Plzeňský kraj – Úřad městského obvodu Plzeň 3
- pro Karlovarský kraj – Magistrát města Karlovy Vary
- pro Ústecký kraj – Úřad městského obvodu Ústí nad Labem – město
- pro Liberecký kraj – Magistrát města Liberec

⁴²HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 102-112.

⁴³ ČESKO. Zákon č. 301/2000 Sb. o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o matrikách). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 145, s. 6635.

⁴⁴ *Uzavření registrovaného partnerství* [online]. Praha : Ministerstvo vnitra ČR, 2014 [cit. 2016-11-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/uzavreni-registrovaneho-partnerstvi.aspx>>.

- pro Královéhradecký kraj – Magistrát města Hradec Králové
- pro Pardubický kraj – Magistrát města Pardubice
- pro kraj Vysočina – Magistrát města Jihlava
- pro Jihomoravský kraj – Úřad městské části Brno – střed
- pro Olomoucký kraj – Magistrát města Olomouc
- pro Moravskoslezský kraj – Úřad městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz
- pro Zlínský kraj – Magistrát města Zlín.

6 SBÍRKA LISTIN

Sbírku listin tvoří listiny, které slouží jako podklad pro matriční zápis, změnu nebo opravu. Setkáme se s ní od 1. 1. 1959, dříve se povinně vedly druhopisy matričních knih. Sbírka listin je vedena samostatně za každý kalendářní rok. Povinností matričního úřadu je vytvořit ucelený materiál a připravit ho k předání. Matriční úřad předává sbírku listin za kalendářní rok úřadu s rozšířenou působností, je-li matričním úřadem úřad s rozšířenou působností, předá sbírku listin krajskému úřadu, Magistrátu hlavního města Prahy a magistráty statutárních měst. Lhůta pro předání je stanovena zákonem o matrikách na poslední den února daného kalendářního roku. Tato lhůta nemůže být prodloužena ani překročena. Dále obsahuje listiny, na jejichž podkladě byl proveden dodatečný zápis, oprava či změna se zasílají k založení jedenkrát měsíčně. Tímto dochází neustále k aktualizaci údajů. Nahlížet do sbírky listin a dělat si výpisy mohou fyzické osoby, kterých se zápis týká nebo členové rodiny. Za člena rodiny se považuje manžel, partner, rodiče, děti, vnuci, pravnuci, prarodiče.⁴⁵

Ve sbírce listin lze mnohdy dohledat údaje, které nejsou zapsány v matriční knize. Jedním z nich je hodina narození, někdy tolik potřebná pro sestavení osobního horoskopu. Dále můžeme zjistit příčinu úmrtí, v listech o prohlídce zemřelého byla do roku 2012 zapisována diagnóza.

Sbírka listin má velikou důležitost, jedná se hlavně o případ, že by došlo k poškození, zničení či odcizení matriční knihy. Podle sbírky listin by byla provedena obnova této knihy.⁴⁶

6.1 Podklad pro zápis narození

Sbírku listin tvoří listiny, na jejichž základě byl proveden zápis narození. Mezi ně patří listiny:⁴⁷

- hlášení o narození živého nebo mrtvého dítěte poskytovatelem zdravotní služby, kde byl porod ukončen
- oznámení lékaře, který poskytl při porodu nebo po porodu zdravotní službu

⁴⁵HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 78-83.

⁴⁶ HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 78-83.

⁴⁷ HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 78-83, 136-140.

- oznámení ve formě protokolu jednoho z rodičů
- prohlášení o určení otcovství k narozenému nebo nenarozenému dítěti
- souhlasné prohlášení o jménu dítěte

Dále se do sbírky listin zakládá:⁴⁸

- kopie vystaveného rodného listu a potvrzení o jeho doručení
- matriční zápis z knihy narození pomocí výpočetní techniky.

6.2 Podklad pro zápis uzavření manželství

Sbírku listin pro zápis uzavření manželství vždy tvoří tyto listiny:⁴⁹

- Dotazník k uzavření manželství – vyplňují snoubenci v předsňatkovém jednání
- Protokol o uzavření manželství – podklad k obřadu, snoubenci, svědkové, oddávající, matrikářka a tlumočnick tento dokument při obřadu podepisují
- byl-li sňatek uzavřen církevní formou je součástí osvědčení, o tom že snoubenci splnili požadavky zákona – vystavuje matriční úřad, doklad o tom, že snoubenci splnili podmínky k uzavření manželství
- pokud je snoubenec nebo snoubenci cizinci, je zde ještě doklad o právní způsobilosti k uzavření manželství vydaný cizím státem, opatřený příslušnými ověřeními a překladem do českého jazyka, potvrzení o stavu, o trvalém pobytu, originál potvrzení o oprávněnosti pobytu na území České republiky vydaný Policií České republiky, toto se nevztahuje na občany Evropské unie nebo občana státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru
- rozhodnutí o prominutí předložení dokladu, pokud snoubenec požadované doklady nepředloží z důvodu, že cizí stát je nevydává, anebo je to spjato s těžko překonatelnou překážkou

⁴⁸HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 78-83, 136-140.

⁴⁹HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 78-83, 140-144.

Dále se do sbírky listin zakládá:⁵⁰

- fotokopie vystaveného oddacího listu a potvrzení o jeho doručení
- matriční zápis z knihy manželství pomocí výpočetní techniky

6.3 Podklad pro zápis vzniku partnerství

Podobně jako u manželství, zde je uložen:⁵¹

- Dotazník k partnerství
- Protokol o vstupu do partnerství – obsahuje méně údajů než podobný protokol o uzavření manželství
- je-li osoba, která chce vstoupit do partnerství cizincem, předkládá doklad o právní způsobilosti k uzavření manželství vydaný cizím státem, opatřený příslušnými ověřeními a překladem do českého jazyka, potvrzení o stavu, o trvalém pobytu, originál potvrzení o oprávněnosti pobytu na území České republiky vydaný Policií České republiky, toto se nevztahuje na občany Evropské unie nebo občana státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru
- rozhodnutí o prominutí předložení dokladu, pokud snoubenec požadované doklady nepředloží z důvodu, že cizí stát je nevydává, anebo je to spjato s těžko překonatelnou překážkou

Dále se do sbírky listin zakládá:⁵²

- fotokopie vystaveného listu partnerství a potvrzení o jeho doručení
- matriční zápis z knihy partnerství pomocí výpočetní techniky

⁵⁰HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 78-83, 140-144.

⁵¹HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 78-83, 144-145.

⁵²HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 78-83, 144-145.

6.4 Podklad pro zápis úmrtí

Nejméně podkladů obsahuje sbírka listin u úmrtí. Zakládá se zde:⁵³

- List o prohlídce zemřelého nebo rozsudek soudu o prohlášení člověka za mrtvého
- popřípadě doklady o provedeném šetření, nebyl-li zjištěn přesný datum úmrtí např. zpráva od Policie ČR, vyjádření lékaře

Dále se do sbírky listin zakládá:⁵⁴

- fotokopie vystaveného úmrtního listu a potvrzení o jeho doručení
- matriční zápis z knihy úmrtí pomocí výpočetní techniky

6.5 Podklad pro zápis matriční skutečnosti

Sbírka listin obsahuje listiny, na jejichž základě byl doplněn, opraven nebo změněn zápis v matriční knize. Jde například o rozsudek soudu o určení, popření otcovství, osvojení, rozvodu manželství, rozhodnutí o datu narození nebo smrti. Rozhodnutí matričního úřadu o změně jména nebo příjmení, rozhodnutí krajského úřadu o uzavření manželství v zastoupení, souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství k narozenému dítěti, prohlášení o možnosti užívat dvě jména, souhlas dítěte staršího 15 let se změnou jeho jména nebo příjmení.⁵⁵

⁵³ ČESKO. Zákon č. 301/2000 Sb. o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o matrikách). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 145, s. 6639.

⁵⁴ ČESKO. Zákon č. 301/2000 Sb. o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o matrikách). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 145, s. 6639.

⁵⁵HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 81.

7 SOUVISEJÍCÍ MATRIČNÍ ČINNOST

7.1 Nahlížení do matričních knih

Údaje uvedené v zápisech jsou neveřejné, zákon o matrikách taxativně stanoví, komu a jaké údaje lze poskytnout, popřípadě kdo může do knih nahlížet. Cílem je ochrana osobních údajů. Při nahlížení do knih je nezbytná přítomnost matrikáře, který je zodpovědný za ochranu knih a osobních údajů v nich uvedených. Nahlížet do knih může fyzická osoba, které se zápis týká, nebo členové její rodiny, jejich sourozenci a zmocněnci těchto osob. Za člena rodiny se pro účely zákona o matrikách považuje manžel, partner, rodiče, děti, prarodiče, vnuci a pravnucci. Matriční úřad povolí nahlížet pro úřední potřebu státních orgánů nebo výkon přenesené působnosti orgánů územních samosprávných celků, statutárním orgánům církví nebo duchovním jimi zmocněným, jde-li o matriční knihy vedené těmito církvemi do 31. 12. 1949, dále osobě, která prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jejích práv před orgány státu nebo před orgány územních samosprávných celků.⁵⁶

Při nahlížení do zápisu v knize u osoby osvojené platí přísnější podmínky. Nahlížet mohou pouze osvojitelé a osvojenec po dovršení 12 let věku. Rozhodne-li soud o utajení osvojení, může osvojenec nahlížet do zápisu až po nabytí svéprávnosti a pokrevní rodiče nemohou do zápisu nahlížet.⁵⁷

Do matriční knihy partnerství u registrujícího úřadu může nahlédnout fyzická osoba, které se zápis týká, nebo její zmocněnec. Dále mohou nahlížet státní orgány pro úřední potřebu státních orgánů nebo výkon přenesené působnosti orgány územních samosprávných celků. Nahlížet je umožněno i osobě, která prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jejích práv před orgány státu nebo před orgány územních samosprávných celků.⁵⁸

V poslední době, kdy se stalo hitem zpracování rodokmenu, byl poslední novelou zákona o matrikách vložen paragraf, který upravuje, kdo ještě může nahlížet do

⁵⁶ ČESKO. Zákon č. 301/2000 Sb. o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o matrikách). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 145, s. 6640.

⁵⁷ ČESKO. Zákon č. 301/2000 Sb. o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o matrikách). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 145, s. 6640.

⁵⁸ ČESKO. Zákon č. 301/2000 Sb. o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o matrikách). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 145, s. 6640.

knih. Nahlízet může každá fyzická osoba při dodržení dvou podmínky. První podmínka stanoví přítomnost matrikáře, druhá stanoví dobu od uplynutí zápisu do matriční knihy. Tato lhůta je stanovena tak, aby zabezpečovala v co největší míře ochranu fyzických osob. Lhůty jsou stanoveny pro jednotlivé knihy takto: ⁵⁹

- kniha narození 100 let
- kniha manželství nebo partnerství 75 let
- kniha úmrtí 30 let

Za nahlížení do knih se vybírá správní poplatek podle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, jeho výše je 20,- Kč za každý zápis. Např. žadatel požaduje nahlédnout na zápisy narození svých čtyř prarodičů, potom bude správní poplatek stanoven ve výši čtyřnásobku – 80,- Kč. ⁶⁰

Fyzická osoba žádající o nahlédnutí do knihy vyplní žádost a prokáže právní nárok. Matrikář vyhledá zápis v matriční knize, zakryje okolní zápisy a umožní jí nahlédnutí. Ze zápisu je možné dělat si výpisy. Zápis si lze nafotit fotoaparátem nebo v současnosti mobilním telefonem. V praxi se stává, že přijde žadatel a zná pouze jméno a příjmení osoby, kterou chce vyhledat, neví např. datum narození, sňatku nebo úmrtí. V zákoně o matrikách není pátrání upraveno. Žadatel by měl znát alespoň přibližné datum zápisu. V takovém případě je velice složité mu vyhovět. Mnohdy u starých matričních knih není veden jmenný rejstřík a nelze prohledávat list po listě.

7.2 Matriční doklad

Matričním dokladem se rozumí rodný list, oddací list, úmrtní list a doklad o partnerství. Vydává se na základě písemné žádosti z uzavřeného zápisu. (Nelze proto např. po obřadu při uzavření manželství hned vydat oddací list, aniž by byl proveden zápis do matriční knihy). Žádost o vydání druhopisu je velice častá. Doklad lze vystavit pouze na předepsaném tiskopise. Toto upravuje prováděcí vyhláška. Tiskopis je přísně zúčtovatelný se zajišťovacími prvky proti padělání a pozměňování. Každý je označen písmeny a šestimístnou číslicí. Zajišťovacím prvkem je nezaměnitelný průběžný vodoznak lva ve štítu a lipové listy. Údaje v matričních dokladech se uvádějí v podobě,

⁵⁹ ČESKO. Zákon č. 301/2000 Sb. o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o matrikách). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 145, s. 6641.

⁶⁰HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 156-167.

kdy se doklad vydává. Týká se to zejména názvu obcí, okresů a států. Matriční doklad lze vydat stejnému okruhu oprávněných osob, jaké jsou uvedeny v odstavci týkající se nahlížení do matričních knih. Za vystavení matričního dokladu se vybírá správní poplatek ve výši 100,- Kč. Správní poplatek se nevybírání při vydání prvního matričního dokladu, nebo je-li v matriční knize zápis měněn po dodatečném zápise či po opravě zápisu.⁶¹

Úmrtní list lze také vydat osobě, která prokáže právní zájem nebo která žila se zemřelým v době jeho smrti ve společné domácnosti, nebo osobě, která je vypravitelem pohřbu.⁶²

7.3 Doklady k uzavření manželství a ke vstupu do partnerství

K uzavření církevního sňatku je třeba osvědčení. Matrikář tímto potvrzuje, že snoubenci splnili všechny zákonem dané podmínky pro uzavření manželství. Příslušný k vydání osvědčení je matriční úřad, v jehož správním obvodu bude manželství uzavřeno. Osvědčení se vydává na základě žádosti snoubenců. K žádosti snoubenci předkládají stejné doklady, které se předkládají při uzavření manželství. V případě, že nebude osvědčení vydáno nebo nebude církevnímu orgánu či náboženské společnosti předloženo a přesto bude manželství uzavřeno, pak takové manželství nevznikne. Osvědčení se vyhotovuje ve dvojím vyhotovení, jedno je pro duchovního a druhé se vrací společně s protokolem zpět k matričnímu úřadu. Ke dni sňatku nesmí být starší 6 měsíců. Osvědčení je založeno po provedení zápisu o uzavření manželství do sbírky listin.⁶³

Vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství (viz příloha č. 11) nebo ke vstupu do partnerství vydává matriční úřad na základě písemné žádosti státního občana České republiky, který chce uzavřít manželství nebo vstoupit do partnerství v cizině. Tímto dokladem se může prokazovat nejen právní způsobilost, ale i stav, pobyt, státní občanství. Tento doklad nesmí být v den sňatku nebo vstupu do partnerství starší 6 měsíců. Za vydání vysvědčení se vybírá správní poplatek ve výši 500,- Kč.⁶⁴

⁶¹HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 156-162.

⁶²HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 156.

⁶³HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 109-112.

⁶⁴ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb. kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 77, s. 4294.

7.4 Určení otcovství

Určení otcovství lze učinit u kteréhokoliv matričního úřadu bez ohledu na trvalý pobyt rodičů. Rodiče souhlasně prohlásí, kdo je otcem dítěte. Prohlášení musí být učiněno osobně, matriční úřad vyhotoví zápis. Obsahové náležitosti nejsou stanoveny, důležitým údajem je údaj o matčině osobním stavu. V případě, že manželství zaniklo, bylo rozvedeno, je rozhodný údaj o zániku, zde je stanovena ochranná doba 300 dnů. Pokud se dítě narodí ve lhůtě 300 dnů od zániku manželství, rozvodu, smrti manžela, je považován za otce bývalý manžel matky. Nejzásadnější náležitostí zápisu je prohlášení, kdo je otcem nenarozeného či narozeného dítěte. Dohoda by měla obsahovat údaj o příjmení, jaké dítě ponese. Zápis o určení otcovství je veřejnou listinou, zakládá plný důkaz, že projev vůle rodičů byl učiněn.⁶⁵ Právní norma neřeší situaci, že by matka dítěte učinila souhlasné prohlášení s několika muži v různém časovém období.

7.5 Ověřování listin a podpisů

V terminologii se užívá výraz vidimace – ověřuje, že opis nebo kopie souhlasí s originálem. Listina se opatří doložkou a otiskem úředního razítka. Doložka obsahuje údaje, kde byla listina ověřena, pod jakým pořadovým číslem, zda listina, která je ověřována byla prvopisem, ověřovanou listinou, listinou z konverze, z kolika stran se skládá, zda je kopií či opisem úplným nebo částečným, zda obsahuje zabezpečovací prvek, datum ověření a jméno a příjmení úředníka, který provedl ověření. Nelze ověřit občanský průkaz, cestovní doklad, technický průkaz, řidičský průkaz, šek, směnku, sázenku, mapu, geometrický plán.⁶⁶ V současné době moderních technologií a barevných tiskáren je někdy velice složité rozpoznat, zda listina, která má být ověřována, je originálem či kopií. Moderní přístroje listinu naskenují a vytisknou a pak se těžko rozpoznává. Často klienti požadují ověření kopie vysokoškolského diplomu. Některé diplomy obsahují plastické razítko. Dle zákona tento dokument nelze ověřit, matrikář musí klienta odmítnout a odkázat na notáře. Notář má jiné možnosti, postupuje podle zákona č. 358/1992 Sb., notářský řád.

Termínem legalizace rozumíme ověření pravosti podpisu. Rozlišuje se, zda osoba dokument podepsala před úředníkem nebo podpis uznala za vlastní. Listina se

⁶⁵ DAUBNEROVÁ, A. *Matriční činnost po účinnosti nového občanského zákoníku*. Praha, 2013, s. 47-51.

⁶⁶ *Zákon č.21/2006 Sb., zákon o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu a o změně některých zákonů* [online]. 2016 [cit. 2016-11-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-21>>.

také označí ověřovací doložkou, která obsahuje údaje, kde byl podpis ověřen, pod jakým pořadovým číslem, údaje o osobě – jméno, příjmení, datum narození, trvalý pobyt, číslo občanského průkazu nebo cestovního dokladu, zda se občan podepsal před úředníkem nebo uznal podpis za vlastní, datum ověření a jméno a příjmení úředníka, který provedl ověření. Nelze ověřit podpis, je-li psaný jinak než písmeny latinské abecedy nebo je-li podpis na prázdném listu papíru.⁶⁷

Ověřování listin a podpisů provádí i nematriční obecní úřady. Úředník, který provádí ověřování, skládá zkoušku podle zákona č. 21/2006 Sb., zákon o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu a o změně některých zákonů. Ověřování dále provádí Česká pošta s. p. – místo výkonu veřejné správy označené Czech POINT.

⁶⁷Zákon č.21/2006 Sb., zákon o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu a o změně některých zákonů [online]. 2016 [cit. 2016-11-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-21>>.

8 MATRIČNÍ KNIHY

Pro každou matriční agendu se vede samostatně matriční kniha, v současné době se vede:

- kniha narození
- kniha manželství
- kniha registrovaného partnerství
- kniha úmrtí⁶⁸

8.1 Matriční knihy obecně

Matriční knihu tvoří předem svázané matriční tiskopisy. Knihy se svazují po 100, 200 a 300 listech. Na přední straně matriční knihy je vyznačen druh matriční knihy, název matričního úřadu, obec pro níž je kniha vedena, pořadové číslo svazku, počáteční a koncové datum zápisů. V každé knize najdeme úvodní list, list podpisových vzorů, listy pro zápis narození, manželství (viz příloha č. 5 a 6), partnerství a úmrtí, jmenný rejstřík.⁶⁹

Úvodní list (viz příloha č. 1,2, 3) obsahuje označení matriční knihy, počet listů, název matričního úřadu, okres, název obce pro níž se kniha vede, podpis osoby provádějící ověření. Touto osobou je matrikář obecního úřadu obce s rozšířenou působností nebo matrikář krajského úřadu. Ve spodní části je úřední razítko, průměr razítka je dán zákonem o státních symbolech a může být 20, 25 nebo 36 mm a obsahuje malý státní znak. Dále je zde uvedeno datum ověření a podpis matrikáře.⁷⁰

List podpisových vzorů je členěn do tří sloupců. V prvním je uvedeno hůlkovým písmem jméno a příjmení matrikáře, v druhém je podpis matrikáře, kterým pak musí podepisovat zápisy v knize a ve třetím sloupci se uvádí jméno a příjmení a datum kdo podpis ověřil. Následuje nejdůležitější část matriční knihy a tou jsou tiskopisy matriční události – narození, manželství, registrované partnerství a úmrtí. Na konci každé knihy

⁶⁸HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 26.

⁶⁹HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 27.

⁷⁰HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 27-29.

je jmenný rejstřík (viz příloha č. 4), který slouží k lepší orientaci v knize. Zapisují se jména a příjmení mužů i žen, kterých se zápisy v knize týkají, dále číslo svazku a strana.⁷¹

8.2 Doba uložení knih a archivace

Zákon o matrikách jasně stanovuje dobu uložení matričních knih po provedení posledního zápisu. Kniha narození je u matričního úřadu uložena 100 let, kniha manželství 75 let, kniha partnerství 75 let a kniha úmrtí 75 let. Po uplynutí této doby se předávají knihy k archivaci do Státního oblastního archivu. Společně s knihou se k archivaci předává sbírka listin. Archiv knihy a sbírku listin musí ukládat odděleně.⁷²

Matrikář o předání matričních knih vyhotoví předávací protokol. Uvede údaje o druhu matriční knihy pro vedenou obec, číslo svazku a počáteční a konečné datum zápisu v knize. Protokol se vyhotovuje ve třech provedeních, jedno se předá do archivu, druhé se uloží u úřadu a třetí se předá úřadu s rozšířenou působností nebo krajskému úřadu.⁷³

8.3 Cizí prvek v matrice

Tímto pojmem se označuje matriční agenda, kde matrikář pracuje s cizozemskými doklady. V poslední době se s tímto setkává matrikář častěji, než tomu bylo dříve. V České republice se vyskytuje stále více cizinců, kteří zde uzavírají manželství, rodí děti, ale i umírají. Ve velkých městech už je to běžná záležitost. Úřady menších obcí tolik zkušeností nemají.

Doklady cizích států se předkládají v originále spolu s překladem do českého jazyka úředním překladatelem a opatřené patřičnými ověřenými. Ověřuje se platnost podpisů a otisk úředního razítka. Jde o vyšší ověření listin – superlegalizaci nebo Apostilu. Pokud stát, jehož je cizí státní příslušník občanem, má s Českou republikou uzavřenou dvoustrannou mezinárodní smlouvu, není potřeba žádné toto ověření, doklad je nutné jen přeložit do českého jazyka. Je důležité znát, jaké náležitosti má mít cizozemský doklad. Velice dobře toto do tabulky zpracovala paní Marie Nevečeřalová,

⁷¹HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 29-30.

⁷²HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 150-152.

⁷³ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb. kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 77, s. 4295.

kteřá pracovala na zvláštñí matrice v Brně a byla odbornicí na toto téma. Napřříklad občan Ruské federace předkládá matriční doklady přeložené do českého jazyka, občan Itálie matriční doklady přeložené do českého jazyka a opatřené dološkou Apostile.

8.4 Kniha narození

Zápis do knihy narození se provede podle učiněného oznámení o narození živého nebo mrtvého dítěte. Oznámení může být učiněno písemně nebo ústně do 3 pracovních dnů. V písemné formě se jedná o listinu, kterou vystaví poskytovatel zdravotních služeb. Pokud se dítě narodí mimo „porodnici“, oznámení o narození učiní matka nebo otec dítěte, nebo jiná osoba, která se o narození dozvěděla. V tomto případě se na matrice sepisuje s oznamovatelem zápis. Pokud po porodu není matce poskytnuta zdravotní péče, je nutné předložit doklad vystavený lékařem, že matkou dítěte je žena, která jej porodila a potvrzení pediatra o pohlaví dítěte. Důvodem je, aby se zamezilo „kupování“ dětí. K zápisu se dále předloží další doklady, které stanovuje zákon o matrikách, jsou jimi občanský průkaz nebo cestovní doklad, souhlasné prohlášení o jménu dítěte. Narodí-li se dítě mimo manželství, jedná se o Prohlášení o určení otcovství k nenarozenému dítěti. Narodí-li se dítě za trvání manželství, předkládá se oddací list, kde je uveden údaj o příjmení dítěte, pokud tento údaj oddací list neobsahuje, předkládá se souhlasné prohlášení rodičů o příjmení dítěte.⁷⁴

Dítě mrtvě narozené se zapisuje pouze do knihy narození.⁷⁵

V případě vícečetného porodu se děti zapíší v časovém pořadí narození a do oddílu záznamy a opravy před podpisem se uvede, pod kterým pořadovým číslem je zapsaný sourozenec nebo sourozcenci.⁷⁶

Zápis dítěte nezjištěné totožnosti, může se jednat např. o dítě z baby-boxu nebo nalezené. Zde je nutné prošetřit za spolupráce orgánů Policie ČR skutečné místo narození a šetřením zjistit, zda již není dítě zapsáno v knize u jiného matričního úřadu. Pokud šetřením bylo zjištěno, že zápis nikde nebyl proveden, dítě je zapsáno do matriční knihy a v oddíle záznamy a opravy před podpisem se uvede místo a čas nálezů,

⁷⁴HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 114-128.

⁷⁵ ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb. kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 77, s. 4292.

⁷⁶ ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb. kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 77, s. 4292.

okolnosti nálezu, popis zvláštních tělesných znaků, oděvu i předmětů sloužících ke zjištění totožnosti.⁷⁷

Zákon o matrikách taxativně stanoví, jaké údaje se zapisují do svazku matriční knihy narození. Jedná se o údaje, které identifikují narozené dítě a jeho rodiče.⁷⁸

8.4.1 Jméno dítěte

Identifikačním znakem dítěte je jeho jméno. Jméno je zapsáno podle dohody rodičů. U občanů se státním občanstvím České republiky lze zapsat dvě jména, u cizinců lze zapsat i více jmen. Fyzická osoba v úředním styku je pak povinna vždy uvádět obě jména. Lze zapsat jakékoliv existující jméno, je-li pochybnost o existenci jména, musí rodiče doložit znalecký posudek vydaný Ústavem pro jazyk český. Do knihy nelze zapsat jména zkomolená, zdobnělá, např. Alenka, Miluška a v domácí podobě, např. Janča, Božka. Dále nelze zapsat osobě mužského pohlaví jméno ženské a opačně. Matriční úřad nezapiše shodné jméno, které užívá žijící sourozenec, a tyto děti mají společné rodiče.⁷⁹

Může nastat situace, že se rodiče nedohodnou na jménu dítěte do jednoho měsíce od narození. Většinou jde o situaci, že každý z rodičů chce dát dítěti jiné jméno. Matriční úřad o této situaci učiní oznámení u soudu a soud pravomocným rozhodnutím určí jméno dítěti.⁸⁰

Jméno je nutné uvádět v jeho správné pravopisné podobě. Občan může užívat českou podobu cizojazyčného jména, ale i jméno cizojazyčné. PhDr. Miloslava Knappová, CSc. napsala knihu „Jak se bude jmenovat?“. Kniha obsahuje 14 000 podob jmen českých a cizojazyčných, seznam jmen se stále rozšiřuje. Na matriční úřady jsou zasílány znalecké posudky na nová jména. Dítěti lze dát i tato jména: Azalee, Mutiara nebo Namejs.⁸¹

⁷⁷ ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb. kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 77, s. 4292.

⁷⁸ HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 115.

⁷⁹ MOTEJL, O., VALÁŠEK, M. *Matriční úřady*. Brno, 2008, s. 24.

⁸⁰ HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 135.

⁸¹ KNAPPOVÁ, M. *Jak se bude vaše dítě jmenovat?*. Praha, 2010, s. 58-81.

8.4.2 Příjmení dítěte

Příjmení je dalším identifikačním znakem fyzické osoby. Povinností této osoby je užívat v úředním styku příjmení nebo i více příjmení, která jsou uvedena v matričním listě. Od 1. 1. 2014 zákon o matrikách specifikuje výraz rodné příjmení. Je to příjmení, které dítě užívá od svého narození. Na toto příjmení nemá pozdější změna příjmení vliv. Rodné příjmení může být změněno pouze v případě souhlasného určení otcovství, osvojení anebo změnou pohlaví. Může dojít k několika situacím:⁸²

- dítě, které se narodilo za trvání manželství, ponese příjmení podle dohody rodičů při uzavírání manželství, tato dohoda je patrná z oddacího listu. Pokud dohoda nebyla při uzavírání manželství uzavřena, k takové situaci dochází při uzavření manželství v cizině, je nutné sepsat dohodu manželů o příjmení, které dítě ponese
- dítě se narodí mimo manželství a otec je znám, v tomto případě rodiče sepíší souhlasné určení otcovství, která obsahuje dohodu rodičů o příjmení dítěte po narození. Dítě musí mít shodné příjmení s jedním z rodičů v době, kdy je prohlášení sepsáno. V praxi může nastat i případ, že rodiče mají dvě děti a každé má jiné příjmení, syn po otci, dcera po matce
- dítě se narodí mimo manželství a jeho otec není znám, dítěti bude zapsáno shodné příjmení, které má jeho matka

Příjmení u žen se tvoří v souladu s pravidly české mluvnice. Dítěti ženského pohlaví, lze na základě dohody rodičů zapsat příjmení, které není v souladu s pravidly české mluvnice. Jedná se o situaci, je-li dítě cizincem, má nebo bude mít trvalý pobyt v cizině, jeden z rodičů je cizincem anebo je dítě jiné než české národnosti⁸³

⁸²HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 114-140, 247-248.

⁸³HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 249-251.

8.4.3 Den, měsíc a rok narození

Den, měsíc a rok narození se uvede podle hlášení o narození dítěte. Údaje se zapíše arabskými číslicemi, den se označí 01 – 31, měsíc 01 až 12, pro rok se použije pořadové číslo. Číslo se odděluje tečkou.⁸⁴

8.4.4 Místo narození

Místem narození dítěte se rozumí název obce, je-li členěna na části, tak i část obce, uvádí se i číslo popisné nebo evidenční. Pokud se dítě narodí v dopravním prostředku a následně je převezeno do zdravotnického zařízení, místem narození je zapsáno místo, kde je dítě vyloženo, zpravidla je to adresa porodnice.⁸⁵

Městský úřad Sedlčany nemá ve svém matričním obvodu porodnici. Zde k narození dítěte nedochází často, ve výjimečných případech se jedná o porod doma.

8.4.5 Rodné číslo

Rodné číslo je dalším identifikátorem osoby. Číslo je desetimístné. Tvar rodného čísla je RRMMDD/AABC. První dvojčíslí označuje rok narození, druhé měsíc narození. U žen se připočítává padesát, tímto lze odlišit, či je toto rodné číslo, zda muže či ženy. Třetí dvojčíslí označuje den narození. Následuje lomítko a za ním se píše čtyři čísla. Které jsou rozlišujícím znakem osob narozených v tomtéž dnu. Správnost rodného čísla se ověřuje vydělením číslem 11, pokud vyjde číslo beze zbytku, je rodné číslo správné.

Rodná čísla u fyzických osob narozených před 1. 1. 1954 měla za lomítkem jen trojčíslí a nejsou dělitelná jedenácti. Každé osobě je přiděleno pouze jedno rodné číslo.

Může se stát, že pro daný kalendářní den jsou určena rodná čísla vyčerpána, pak Ministerstvo vnitra určí dodatečnou sestavu rodných čísel. Číslo jsou desetimístná a dělitelná jedenácti. Změna je pouze u druhého dvojčíslí označující měsíc narození, u mužů je zvýšené o 20 a u žen o 70.⁸⁶

⁸⁴ ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb. kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 77, s. 4290.

⁸⁵HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 116.

⁸⁶HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 116.

8.4.6 Pohlaví dítěte

Dalším údajem v zápise je pohlaví dítěte. Někdy nelze ze zápisu podle jména a příjmení jednoznačně poznat, zda jde o dítě ženského nebo mužského pohlaví. K označení pohlaví slouží zkratky M – muž a F – žena. Údaj o pohlaví má přímou vazbu na přidělené rodné číslo.⁸⁷

8.4.7 Údaje o rodičích

V zápise se vedou údaje o otci a matce dítěte. Jméno, popř. jména a příjmení, rodné příjmení pokud je odlišné od současného příjmení, datum narození, místo narození, rodné číslo, místo trvalého pobytu a údaj o státním občanství. Poslední zmiňovaný údaj se uvádí označením státu. V případě, že osoba není státním občanem žádného státu, uvede se tato skutečnost do oddílu záznamů před podpisem.⁸⁸

8.4.8 Záznamy a opravy před podpisem

Tento oddíl slouží k zápisu údajů o listinách, na základě kterých byl učiněn zápis. Jedná se ohlášení o narození, souhlasné prohlášení rodičů o jménu dítěte, souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství. Jde-li o dítě nalezené, vypisují se zde okolnosti, za nichž bylo dítě nalezeno, identifikační tělesné znaky i předměty sloužících ke zjištění totožnosti.⁸⁹

8.4.9 Datum zápisu a podpis matrikáře

Lhůta pro zápis nesmí překročit 30 dnů od obdržení podkladů pro zápis. Následně matrikář zápis podepíše a jeho podpis musí odpovídat podpisovému vzoru. Tímto je zápis uzavřen. Je nutné zápis vyhotovit ještě v elektronické podobě. A pak je možné vydat rodný list (viz příloha č. 7).⁹⁰

⁸⁷HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 116.

⁸⁸HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 117.

⁸⁹HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 117.

⁹⁰HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 117.

8.5 Kniha manželství

Do matriční knihy manželství se zapisují manželství, která byla uzavřena:⁹¹

- před matričním úřadem
- před nematričním úřadem, zde musí být splněna podmínka, že jeden ze snoubenců musí mít ve správním obvodu této obce trvalý pobyt
- tak ve formě církevní před příslušným orgánem církve nebo náboženskou společností

Manželství se uzavírá svobodným a úplným projevem vůle. Obřad je slavnostní a veřejný. Místo obřadu musí být dobře přístupné. K zápisu je příslušný matriční úřad, v jehož správním obvodu bylo manželství uzavřeno. Podkladem pro zápis je Protokol o uzavření manželství, který podepisují při sňatečném obřadu snoubenci, svědkové, oddávající a matrikář. Je-li jeden ze snoubenců cizinec, který nerozumí a nemluví česky nebo je-li neslyšící, je nutná přítomnost tlumočnicka, který také podepisuje Protokol o uzavření manželství. U obřadu církevní formy je podkladem k zápisu osvědčení, o tom, že snoubenci splňují podmínky k uzavření manželství, bez tohoto dokumentu by byl sňatek neplatný. Zákon stanovuje, které údaje se zapisují.⁹²

8.5.1 Místo uzavření manželství

Manželství se uzavírá v místě určeném obcí pro konání slavnostních obřadů. Toto místo určuje rada obce.⁹³ Město Sedlčany má místem pro konání slavnostních obřadů stanovenou budovu radnice, která se nachází na náměstí T. G. Masaryka č. p. 32. Dnem pro uzavírání sňatků je stanoven pátek v časovém rozmezí 10:00 hod. – 14:00 hod. Obřady se konají vždy v celou hodinu. Obřad konaný na tomto určeném místě a hodinu je bez správního poplatku. Za obřad konaný na jiném vhodném místě snoubenci platí podle zákona správní poplatek ve výši 1000,- Kč. Dále rada města Sedlčany schválila kalendář oddacích dnů, kde jsou stanoveny dny na slavnostní obřady. Tento kalendář je na webových stránkách města. Jedná se o pátek a sobotu. V tyto dny lze uskutečnit sňatečný obřad v časovém rozmezí 10:00 hod. – 14:00 hod.

⁹¹HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 20.

⁹²HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 21.

⁹³ DAUBNEROVÁ, A. *Matriční činnost po účinnosti nového občanského zákoníku*. Praha, 2013, s. 21.

Požadavky snoubenců jsou na odpolední, někdy i večerní hodiny. Bohužel těmto požadavkům nelze vyhovět.

Snoubenci se dostaví na matriční úřad, aby si zarezervovali termín sňatku. Předloží doklad totožnosti a vyplní dotazník k uzavření manželství. Pokud snoubenci chtějí uzavřít manželství na jiném vhodném místě, podávají si žádost. Matriční úřad může snoubencům povolit na základě žádosti uzavřít manželství na kterémkoli vhodném místě ve správním obvodu matričního úřadu. Pokud matriční úřad sňatek na jiném vhodném místě nepovolí, musí vydat rozhodnutí, proti kterému mají snoubenci právo se odvolat. Za sňatek zaplatí správní poplatek ve výši 1000,- Kč.⁹⁴ Ve správním obvodu matričního úřadu Sedlčany se sňatky uzavírají např. v obci Jesenice, část Hulín č. p. 10 v areálu penzionu Hulín, v Jesenici, část Vršovice č. p. 1 v areálu Strnadovský mlýn, v Sedlčanech, Na Červeném Hrádku č. p. 751 v prostorách zámku, v Radíči č. p. 1 v zámku a přilehlé zahradě, na břehu řeky Vltavy v areálu rekreačního střediska Častoboř a na jiných místech. Toto je výčet jen nejvíce známých míst.

Poslední dobou se stal trend mít svatbu co nejzajímavější. Snoubenci chtějí uzavřít manželství v helikoptéře, v koši horkovzdušného balonu, na lodi, na rozhledně, na molu. Místo obřadu musí být důstojné, veřejné a dobře dostupné. Matriční úřad místo posoudí a pak rozhodne, zda je vhodné pro obřad. Pro snoubence je lákavé uskutečnit obřad na mole uprostřed rybníka za účasti dvou svědků a rodičů, ale málo kdo si uvědomí, že ostatní hosté budou muset být na břehu. Prostor na mole je vzdálený od břehu a není ozvučený, hosté vidí jen osoby stojící na mole, ale vůbec neslyší nic z proslovu oddávajícího, ani souhlasné prohlášení snoubenců, to významné slovo „ANO“, kterým prohlašují, že do manželství vstupují dobrovolně. Dalším požadavkem, který mají snoubenci čím dál více je uskutečnit sňatečný obřad v den, který jim určil nebo poradil numerolog, jako nejvhodnější k tomu, aby jejich manželství bylo opravdu šťastné. Někdy mají i přesně stanoven čas, kdy je nejvhodnější doba, pro vyslovení souhlasného slůvka „ANO“. V letošním roce je vysoký požadavek na datum 01. 07. 2017 a 07. 07. 2017.

Další věc, která je v dnešní době stále více žádaná, je přítomnost domácích mazlíčků na obřadu a zvláště se jedná o uzavírání manželství na jiných vhodných místech. Již to není jen, že pes bude přítomen obřadu, ale je ten důležitý, který nese

⁹⁴ DAUBNEROVÁ, A. *Matriční činnost po účinnosti nového občanského zákoníku*. Praha, 2013, s. 21-22.

snubní prsteny, nebo je doprovodem nevěsty. Někdy je přítomnost zvířete rušivým elementem, jak pro oddávajícího, tak pro snoubence, nebo i ostatní hosty. Z praxe už se nejedná jen o přítomnost psa nebo kočky, ale byla přítomna i koza.

8.5.2 Den, měsíc a rok uzavření manželství

Den, měsíc a rok narození se uvede podle Protokolu o uzavření manželství. Prováděcí vyhláška stanoví, jak zapsat datum matriční události. Datum se zapíše arabskými číslicemi, den se označí 01 – 31, měsíc 01 až 12, pro rok se použije pořadové číslo. Číslo se odděluje tečkou.⁹⁵

8.5.3 Osobní údaje o snoubencích

Zapisuje se jméno, popř. jména a příjmení, datum a místo narození, osobní stav a státní občanství, rodné číslo. Snoubenci předkládají občanské průkazy a rodné listy, z těchto dokladů lze zjistit osobní údaje, pokud není předložen rodný list, je povinen matriční úřad tyto údaje ověřit ze základního registru obyvatel, z informačního registru evidence obyvatel, z informačního systému cizinců.⁹⁶

Důležitým údajem je státní občanství snoubenců, uvede se názvem státu, jehož státním občanem je snoubenec. Státní občanství se zjistí z dokladu totožnosti, který je nutno předložit. Pokud osoba nemá státní občanství žádného státu, oddíl v matriční knize se proškrtne a uvede se poznámka, že jde o osobu bez státního občanství.⁹⁷

Dalším důležitým údajem je osobní stav. Manželství nemůže uzavřít ženatý muž nebo vdaná žena, nebo osoba žijící v registrovaném partnerství. Uzavřít manželství může osoba, která má uveden osobní stav svobodný/svobodná, rozvedený/rozvedená, vdovec/vdova.

8.5.4 Údaje o rodičích snoubenců

Do matriční knihy se zapíše údaje, které identifikují rodiče snoubenců. Zápis obsahuje jméno, popř. jména a příjmení rodiče, rodné příjmení, je-li odlišné od

⁹⁵ ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb. kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 77, s. 4290.

⁹⁶HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 140-141, 284.

⁹⁷HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 141.

současného, dále se zapíše datum narození a místo a okres narození. Pokud je rodič cizím státním příslušníkem zapisuje se místo a stát narození.⁹⁸

8.5.5 Dohoda o příjmení

Příjmení je jedním z identifikačních znaků fyzické osoby. Dohoda je součástí obřadu při uzavření manželství. Snoubenci mají několik možností, jaké příjmení si zvolit při uzavření manželství. V závěru roku 2016 byla novelizována prováděcí vyhláška, která měnila formulaci dohody o příjmení uvedenou v Dotazníku k uzavření manželství a Protokolu o uzavření manželství. Tato vyhláška nabývala účinnosti hned 01. 01. 2017, v období přelomu roku nebyly k dispozici tiskopisy, které novelizovala zmíněná vyhláška, proto to každý úřad řešil individuálně. Nové formulace se přepsaly na počítači, vlepily se do tiskopisů a následně nafotil. Nelze používat tiskopisy, kde jsou přepisy a přeplepy. Nové tiskopisy byli z tiskáren k dispozici až koncem ledna. Nově má tato dohoda podobu, že snoubenci se dohodnou:⁹⁹

- Příjmení jednoho z nich bude jejich příjmením společným
- oba si svá příjmení ponechají a prohlásí, které příjmení bude příjmením společných dětí
- Příjmení jednoho z nich bude příjmením společným muž nebo žena jehož nebo jejíž příjmení nebude společným příjmením, bude ke společnému příjmení na druhé místo připojovat své dosavadní příjmení, např. manželství uzavírá Novák x Veselá, žena bude užívat a na druhém místě uvádět příjmení předchozí – Nováková Veselá.

Příjmení u žen se tvoří v souladu s pravidly české mluvnice. Tvoří se koncovkou, příponou -a, -ová. Na základě žádosti ženy lze uvést její příjmení v mužském tvaru.¹⁰⁰ V dnešní době je to docela časté, je to módní trend. Aby žena

⁹⁸HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 142.

⁹⁹ ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 413/2016 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2016, částka 168, s. 6411.

¹⁰⁰ KNAPPOVÁ, M. *Naše a cizí příjmení v současné češtině*. Liberec, 2008, s. 76.

mohla užívat příjmení v mužském tvaru, musí být uveden důvod. Zde je uvedeno několik možností, kdy je možné povolit užívání příjmení v tomto tvaru:¹⁰¹

- jde-li o cizinku
- má nebo bude mít trvalý pobyt v cizině
- manžel nebo partner je cizinec
- je jiné než české národnosti

8.5.6 Údaje o svědcích

Před obřadem se svědkové prokazují platným průkazem totožnosti, předkládají občanský průkaz, cestovní doklad, nebo povolení k pobytu cizince, průkaz azylanta. Do matriční knihy se zapisují tyto údaje:¹⁰²

- jméno, popřípadě jména a příjmení
- rodné číslo

Je-li svědkem cizinec, zapíše se:¹⁰³

- jméno, popřípadě jména a příjmení
- datum narození a místo narození a stát

8.5.7 Záznamy a opravy před podpisem

Tento oddíl slouží k zápisu údajů o listinách, na základě kterých byl učiněn zápis. Jedná se o Protokol o uzavření manželství, zapisuje se, kdo vyhotovil tento protokol, zda úřad nebo církev. Osvědčení pro církevní sňatek, název úřadu vydávající toto osvědčení. Doklad o právní způsobilosti k uzavření manželství, jedná-li se o cizince nebo rozhodnutí o tom, byl-li mu tento doklad ve správním řízení prominut. Dále se zde uvede, že žena bude užívat příjmení v mužském tvaru.¹⁰⁴

¹⁰¹ DAUBNEROVÁ, A. *Matriční činnost po účinnosti nového občanského zákoníku*. Praha, 2013, s. 29-30.

¹⁰²HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 143.

¹⁰³HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 143.

¹⁰⁴HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 143.

8.5.8 Datum zápisu a podpis matrikáře

Lhůta pro zápis nesmí překročit 30 dnů od obdržení podkladů pro zápis. Matrikář zápis podepíše a jeho podpis musí odpovídat podpisovému vzoru. Tímto je zápis uzavřen. Zápis je nutné vyhotovit ještě v elektronické podobě k založení do sbírky listin. Na základě uzavřeného zápisu je vydán oddací list (viz příloha č. 8), který si novomanželé vyzvednou osobně, nebo je jim zaslán prostřednictvím České pošty s. p. do vlastních rukou.¹⁰⁵

8.6 Kniha partnerství

Registrované partnerství se uzavírá před kterýmkoliv registrujícím matričním úřadem bez ohledu na trvalý pobyt partnerů. Prohlášení se činí před matrikářem. Podmínkou je, že alespoň jedna z osob vstupující do partnerství je státním občanem České republiky.¹⁰⁶

Zápis v knize partnerství se provede na základě Protokolu o vstupu do partnerství a obsahuje méně údajů než zápis o uzavření manželství. Do knihy se zapisují jména a příjmení, popřípadě rodná příjmení, datum narození a místo narození, rodné číslo, osobní stav, státní občanství partnerů. Dále datum a místo prohlášení vstupu do partnerství, údaje o rodičích partnerů, datum zápisu a podpis matrikáře. Zápis musí být uzavřen, uvede se datum zápisu a matrikář zápis podepíše. Následně se vyhotoví zápis v elektronické podobě a vydá doklad o vstupu do partnerství (viz příloha č. 10). Ustanovení bylo převzato ze zákona o registrovaném partnerství. Důvodem bylo, aby matriční záležitosti, byly upraveny jedním zákonem.¹⁰⁷

8.7 Kniha úmrtí

Zápis do knihy úmrtí se provede na základě Listu o prohlídce zemřelého, který vystavuje prohlízející lékař. Tento list by měl úřad obdržet do 3 pracovních dnů od prohlídky těla zemřelého nebo od provedené pitvy. Zápis do knihy se provede po obdržení rozsudku soudu o prohlášení osoby za mrtvou.

¹⁰⁵HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 218.

¹⁰⁶ ČESKO. Zákon č. 301/2000 Sb. o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o matrikách). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 145, s. 6635.

¹⁰⁷HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 144-145.

8.7.1 Datum úmrtí a místo

Datum úmrtí je základním údajem pro zápis do knihy, uvede se arabskými číslicemi ve tvaru den 01 – 31, měsíc 01 – 12 a rok. Datum by mělo být uvedeno přesně, nikoliv podle odhadu. Datum je uveden na Listu o prohlídce zemřelého a stanovuje ho lékař. Pokud je nalezena mrtvola osoby a nelze přesně stanovit datum úmrtí, matriční úřad učiní oznámení k soudu a soud rozhodne o datu úmrtí osoby. Může nastat případ, že je osoba rozsudkem soudu prohlášena za mrtvou. V rozsudku soud uvede den smrti, nebo den, který osoba nepřežila.¹⁰⁸

Městský úřad Sedlčany poslední dobou obdržel několik Listů o prohlídce zemřelého se zaškrtnutou kolonkou, že se jedná o datum dle odhadu. Bylo provedeno šetření u zapisujícího lékaře, kdy bylo potvrzeno, že jde o datum dle odhadu. Následně byl vyhotoven úmrtní list, kde se řádek obsahující datum úmrtí vyplnil slovem nezjištěno. Bylo posláno oznámení soudu, soud provede šetření a rozhodne o datu úmrtí osoby. Toto bude zapsáno do knihy a bude vystaven nový úmrtní list.

Místo úmrtí je jednoznačně dáno a je uvedeno na Listu o prohlídce zemřelého, takové místo se zapíše do knihy. Může nastat i situace, že nelze místo přesně zjistit. Matriční úřad musí provést šetření a v případě že takto nezjistí místo úmrtí, zapíše se jako místo úmrtí, místo kde bylo tělo nalezeno.¹⁰⁹

8.7.2 Osobní údaje o zemřelém

Je dán taxativní výčet identifikačních znaků zemřelé osoby. Jedná se o jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení, datum a místo narození, rodné číslo, osobní stav, pohlaví, státní občanství a údaj o místě trvalého pobytu. Dále se zapisují údaje manžela nebo manželky, partnera nebo partnerky, ale jen v případě, že osoba je živá. Jedná se o jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení a rodné číslo.¹¹⁰

8.7.3 Datum zápisu a podpis matrikáře

I tento zápis musí být uzavřen a podepsán. Matrikář jej opatří datem zápisu a podepíše podpisem, který odpovídá podpisovému vzoru. Tímto je zápis uzavřen. Zápis je nutné vyhotovit ještě v elektronické podobě k založení do sbírky listin. Na

¹⁰⁸HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 145-149.

¹⁰⁹HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 145-149.

¹¹⁰HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 145-147.

základě uzavřeného zápisu je vydán úmrtní list (viz příloha č. 9), který si vypravovatel pohřbu vyzvedne osobně, nebo je zaslán prostřednictvím České pošty s. p. do vlastních rukou.¹¹¹

8.7.4 Zápis úmrtí osoby nezjištěné totožnosti

Zápis je odlišný zejména v tom, že u nalezeného těla zemřelého nelze stanovit místo úmrtí, den úmrtí a totožnost osoby. V oddíle záznamy a opravy před podpisem se uvede čas, místo a okolnosti, za nichž bylo tělo nalezeno. Uvádí se zde i popis oděvu a předmětů, které měla osoba u sebe. Zapiší se zvláštní tělesné znaky i pravděpodobný věk. Po provedeném šetření a doplnění informací se do knihy tyto údaje zapiší do rubriky dodatečných záznamů a oprav a následně se vydá nový úmrtní list. Pokud se jedná o nalezené mrtvé novorozeně, provádí se šetření, nebylo-li toto novorozeně zapsáno v knize jako dítě živě narozené. Pokud zapsáno nebylo, matriční úřad zajistí provedení zápisu.¹¹²

¹¹¹HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 145-147.

¹¹²ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb. kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 77, s. 4292.

9 ZVLÁŠTNÍ MATRIKA

Zvláštní matrika se nachází v Brně, vznikla jako specifická instituce k 1. 1. 1950. Matriční knihy vede Úřad městské části Brno – střed. Cílem vzniku bylo zapsat matriční události, k nimž došlo na území cizího státu, jedná se o zápis narození, uzavření manželství a úmrtí státních občanů české republiky, dříve Československa. Nově od 1. 6. 2006 i partnerství.¹¹³

Do matriční knihy se zapíše matriční událost, ke které došlo:¹¹⁴

- na území cizího státu
- na lodi nebo v letadle mimo území České republiky
- na místě, které nepatří pod pravomoc žádného státu, tímto místem je třeba Antarktida
- na zastupitelském úřadě České republiky, jde například o uzavření manželství

Zápisy do knih se neprovádí v časové posloupnosti, kdy matriční událost nastala, ale v časovém pořadí došlých podkladů. Zápisy se označují v každém roce samostatně pořadovými čísly. V praxi to vypadá například takto: zápis číslo 24 – zápis uzavření manželství ze dne 28. 10. 2014, zápis číslo 25 – zápis uzavření manželství ze dne 3. 7. 2016, atd. Zápisy do zvláštní matriky se provádí jednak z úřední povinnosti nebo na žádost občana. Úřad učiní zápis z úřední povinnosti, pokud se jedná se o tzv. „výměnu matrik“, podklady pro zápis jsou zaslány cizím státem, se kterým má Česká republika uzavřenou smlouvu o právní pomoci. Jedná-li se o úmrtí státních občanů České republiky, měla by zvláštní matrika vždy obdržet podklady pro zápis, bez ohledu na to, zda je uzavřena dvoustranná dohoda o právní pomoci. V případě, že si občan žádá sám o zápis, lze žádost podat:¹¹⁵

- na zastupitelském úřadě
- na matričním úřadě

¹¹³HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 199-202.

¹¹⁴HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 199-202.

¹¹⁵HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 199-205.

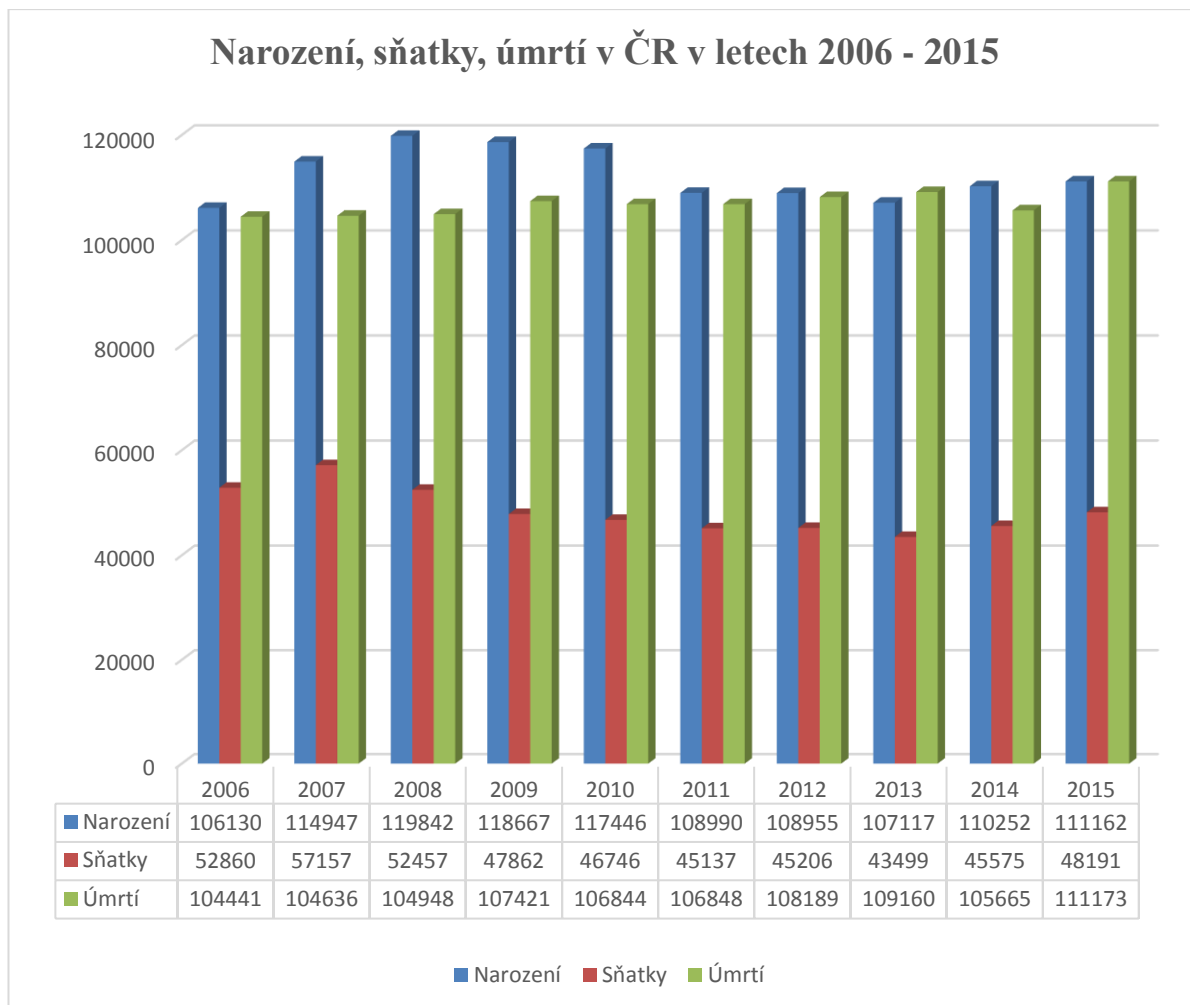
- na krajském úřadě
- přímo na zvláštní matrice

K žádosti o zápis do zvláštní matriky je nutné připojit cizozemský matriční doklad, který je opatřen potřebnými ověřeními a musí být přeložen do českého jazyka. Pokud nelze takový doklad předložit, například pokud dojde v cizině ke zničení matriční knihy, lze zápis provést na základě jiných veřejných listin. Dále se předkládá doklad o státním občanství České republiky, tímto se rozumí osvědčení o státním občanství. Tento doklad vystavuje krajský úřad podle trvalého pobytu nebo posledního trvalého pobytu na území České republiky, pokud občan takový pobyt neměl, vystavuje doklad Úřad městské části Praha 1. Státní občanství se prokazuje i občanským průkazem, cestovním dokladem nebo listinou o udělení státního občanství České republiky. Úřad, u něhož občan podává žádost o zápis, ověří náležitosti předkládaných dokladů. Zkontroluje, zda jsou na dokumentu patřičná ověření – vyšší ověření, superlegalizace nebo Apostile. Úřad vyhotoví písemné oznámení a vše zašle k zápisu na zvláštní matriku do Brna.¹¹⁶

¹¹⁶HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň, 2015, s. 199-205.

10 STATISTICKÉ PŘEHLEDY A SROVNÁNÍ

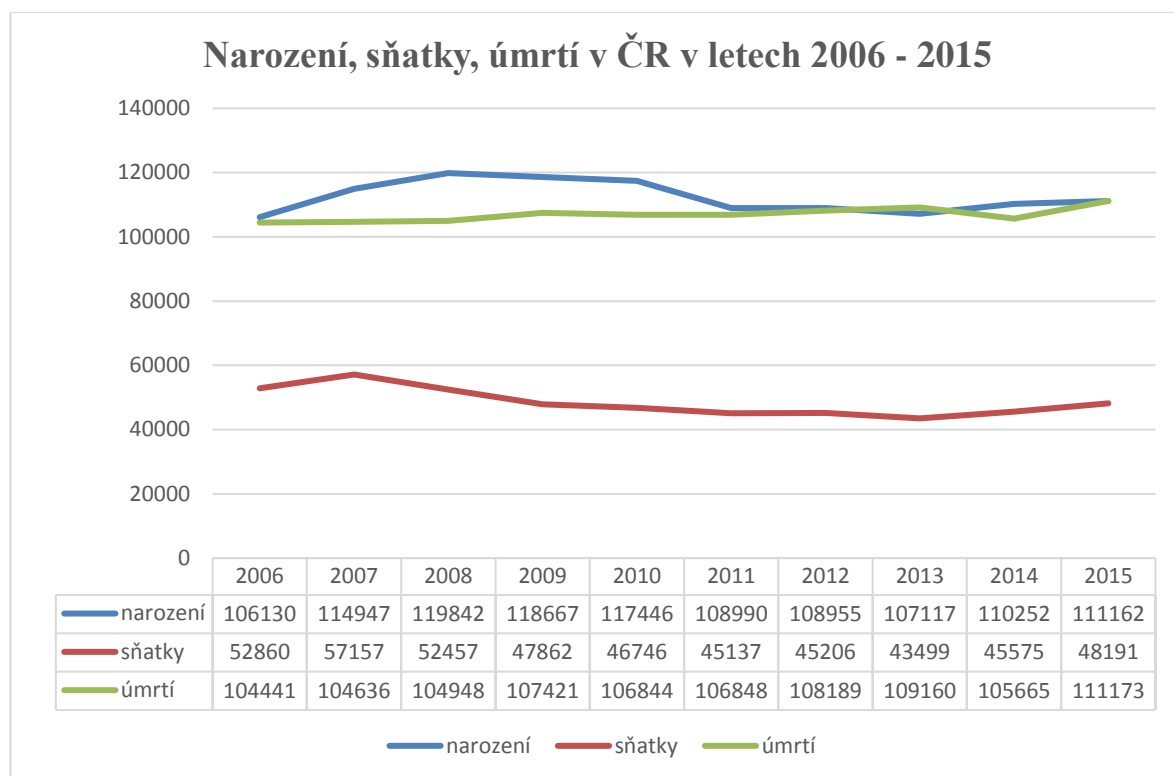
Graf č. 1: Celorepublikový přehled matričních událostí v letech 2006 - 2015¹¹⁷

Tento graf porovnává jednotlivé matriční události – narození, uzavření manželství a úmrtí v daném roce v celé České republice. Z grafu je patrné srovnání narození a úmrtí. V rozmezí let 2007 až 2010 byla vyšší porodnost než v jiných letech.

¹¹⁷Český statistický úřad [online].Praha, 2017 [cit. 2017-02-27]. Dostupné z WWW: <<https://www.czso.cz/csu/czso/demograficka-prirucka-2015>>.

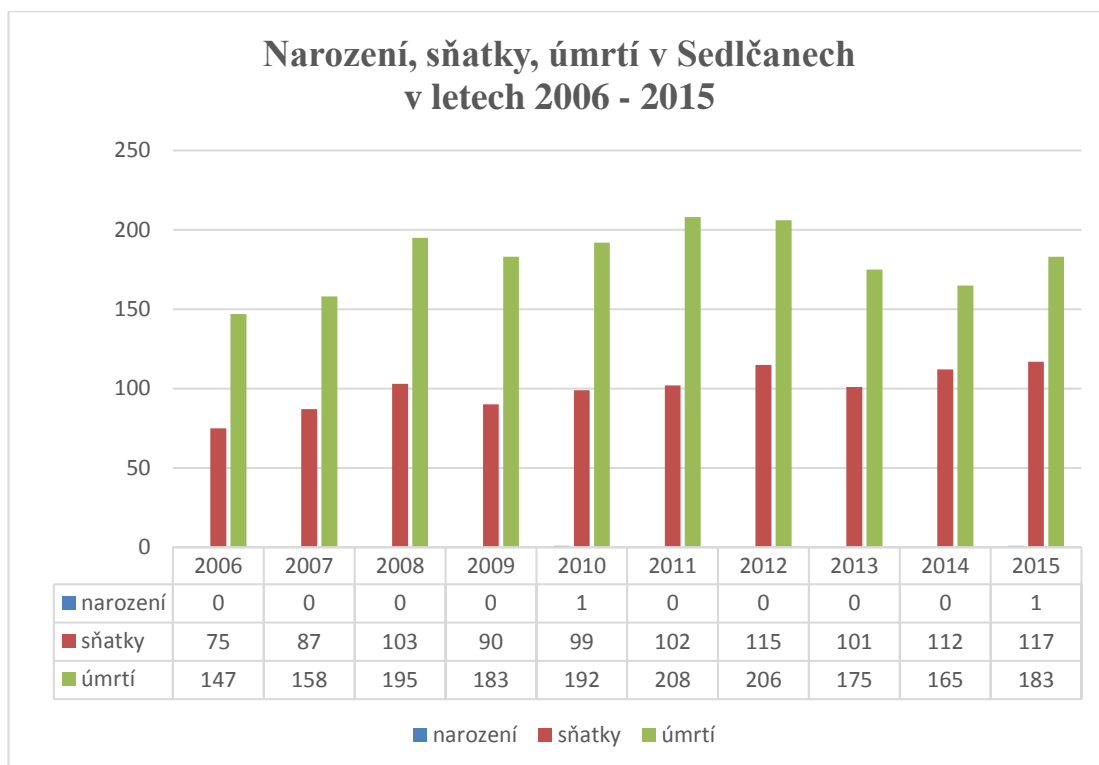
Graf č. 2: Celorepublikový přehled matričních událostí v letech 2006 - 2015¹¹⁸

Tento typ grafu byl zvolen, aby znázornil vzrůstající nebo klesající počty matričních událostí - narození, uzavření manželství a úmrtí v celé České republice. Porodnost od roku 2006 do roku 2008 měla vzrůstající tendenci, pak mírně klesala, poté byl pokles výraznější, v roce 2014 opět porodnost stoupla. Uzavřených manželství z daného přehledu bylo nejvíce v roce 2007, od roku 2008 počet klesal až do roku 2013 a nyní má tendenci vzrůstající. Počet úmrtí dle grafu nemá výraznější výkyvy.

¹¹⁸Český statistický úřad [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-02-27]. Dostupné z WWW: <<https://www.czso.cz/csu/czso/demograficka-prirucka-2015>>.

Graf č. 3: Přehled matričních událostí v letech 2006 – 2015 v matričním obvodu města Sedlčany¹¹⁹

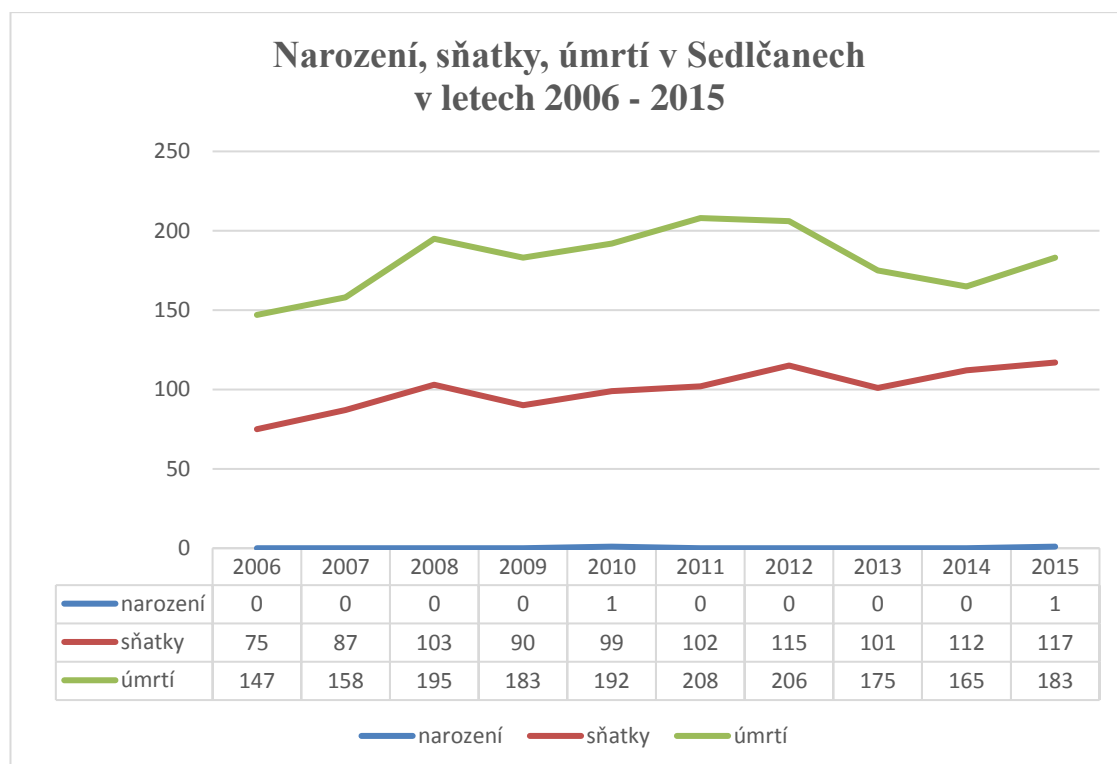
Matriční události v matričním obvodu města Sedlčany jsou zobrazeny tímto typem grafu, aby jako v předchozím zobrazení bylo patrné srovnání v daném roce. Narození není pro svůj nízký počet patrné. V daném matričním obvodu není porodnice, v roce 2010 a 2015 se narodilo jen jedno dítě, jednalo se o domácí porod. Z grafu jsou výrazné pouze počty uzavřených manželství a úmrtí. V matričním obvodu se nachází nemocnice a Domov Sedlčany, z tohoto důvodu jsou vysoké hodnoty úmrtí.

V posledních letech jsou stále více oblíbené sňatky na zámku, v penzionech s restaurací nabízející možnost obřadu v přírodě, na hrázi rybníka, na mole, v selském a venkovském stylu. V matričním obvodu města Sedlčany se několik takových míst nachází. Obřad lze uskutečnit na zámku poblíž Sedlčan – Červený Hrádek, k dispozici jsou prostory zámku nebo zámecká zahrada. Dalším místem je zámek Radíč, zde mohou snoubenci uzavřít manželství také v prostorách zámku, zámecké kaple nebo v zahradě. Velmi navštěvovaným místem je penzion Hulín, nejčastěji se obřad uskutečňuje na břehu u rybníka pod břízami, na mole nad hladinou rybníka nebo na malém ostrůvku. Dalším oblíbeným místem je Strnadovský mlýn, uzavření manželství zde probíhá většinou ve venkovském stylu. Penzion Hulín i Strnadovský mlýn nabízí

¹¹⁹ Vlastní zpracování.

uskutečnění svatebního dnu na jednom místě - obřad, hostinu i ubytování. Zajímavým místem pro obřad na Sedlčansku je prostředí zříceniny větrného mlýna v Příčovech, křížová cesta u Počepic nebo břeh Vltavy v rekreačním středisku Častoboř.

Graf č. 4: Přehled matričních událostí v letech 2006 – 2015 v matričním obvodu města Sedlčany¹²⁰

Graf znázorňuje vzrůstající nebo klesající počty matričních událostí - uzavření manželství a úmrtí v matričním obvodu města Sedlčany. Uzavřených manželství z daného přehledu bylo nejvíce v roce 2012, v rozmezí let 2009 až 2013 je tendence vzrůstající, pak počet mírně klesl. Počet úmrtí dle grafu má v posledních letech klesající tendenci.

¹²⁰ Vlastní zpracování.

ZÁVĚR

Bakalářská práce nastiňuje téma matriční agendy dle platné právní legislativy.

Kapitola číslo jedna byla zaměřena na cíle a metodiku práce. Hlavním cílem bylo analyzovat současnou právní úpravu zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících předpisů a vyhlášky č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících předpisů, ve znění pozdějších předpisů. Poukázat na potřebnost matričních dokladů (rodný list, oddací list, úmrtní list) v běžném životě. Matriční doklady nás provází po celý život a jsou nepostradatelnou součástí života. Čtenář byl seznámen s postupným vývojem matrik a matriční činnosti až po současnost.

Na matriku z pohledu historického, jak vývojem, tak změnou zápisů je zaměřena druhá kapitola. Zmíněna jsou tři významná období, židovské matriky a vojenské matriky, přiblížen je obsah zápisů z této doby, z nichž se dozvíme mnoho informací o dané osobě, mnohdy zápis připomíná kroniku. V dnešní době zápisy obsahují jen základní údaje identifikující osobu, nelze zjistit podrobné údaje např. o rodičích, hodinu narození, příčinu úmrtí.

Od třetí kapitoly je čtenář seznámen s nejdůležitějším právním předpisem, kterým se řídí postup matričních úřadů, je jím zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících předpisů a vyhláška č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících předpisů, ve znění pozdějších předpisů. Koncem roku 2016 byla novelizována vyhláška č. 207/2001 Sb., která nabývala účinnosti 01. 01. 2017. Touto novelou došlo ke změně formulací v tiskopisech týkajících se uzavření manželství, změna se týká dohody u příjmení po uzavření manželství.

Vysvětlen je význam a rozdělení matriky, zmíněny jsou orgány státní správy, které vykonávají působnost v oblasti matriky.

Čtvrtá kapitola je zaměřena na funkci matrikáře, jeho činnost a podrobně přibližuje požadavky na znalosti a dovednosti matrikáře a jak jsou prokazovány.

Další kapitoly seznamují se zápisy do matričních knih, technickým způsobem zápisu, jaký matriční úřad je příslušný danou událost zapsat. Zmíněna je matriční

činnost, týkající se nahlížení do matričních knih, sepsání prohlášení rodičů o určení otcovství k nenarozenému či narozenému dítěti, mezi další činnosti patří ověřování listin a podpisů. Vysvětlen je výraz Sběrka listin, k čemu slouží a jaké listiny ji tvoří.

Použita je analýza platné právní úpravy, zejména zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících předpisů a vyhlášky č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících předpisů, ve znění pozdějších předpisů.

Osmá kapitola bakalářské práce podrobně rozpracovává matriční knihy, jejich rozdělení, popisuje technický způsob vedení knih, způsob a postup při vedení abecedního rejstříku, dobu uložení matričních knih a jejich následnou archivaci. Kapitola je dále věnována zápisům do jednotlivých knih. Rozebrána jsou kritéria pro jednotlivé zápisy. Není opomenuta matrika s cizím prvkem.

Devátá kapitola vysvětluje postavení zvláštní matriky.

Poslední kapitola srovnává statistické údaje celorepublikové a statistické údaje matričního obvodu Sedlčany za období deseti let od roku 2006 do roku 2015. Zpracování pro přehlednost je pomocí grafů.

Teoretická část práce byla zpracována na základě analýzy odborné literatury týkající se dané problematiky. Účelem analýz bylo charakterizovat a rozebrat problematiku matriky a matričních dokladů.

Praktická část práce byla obohacena o případy z praxe na Městském úřadě Sedlčany. Použita byla metoda statistická, pomocí níž byl zpracován přehled matričních událostí na zmíněném úřadě a v celé České republice za období deseti let.

Cílem práce bylo analyzovat současnou právní úpravu zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících předpisů a vyhlášky č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících předpisů, ve znění pozdějších předpisů. Poukázat na potřebnost matričních dokladů (rodný list, oddací list, úmrtní list) v běžném životě. Matriční doklady nás provází po celý život a jsou nepostradatelnou součástí života. Vývojem matriky došlo k mnoha změnám, zapisované údaje o osobě se zredukovaly a nyní zápis obsahuje jen nejzákladnější údaje identifikující osobu. V poslední době vznikly genealogické agentury, které vypracovávají rodokmeny, za několik let nebude možné

získat podrobné informace o svých předcích, nebudou k dispozici. Nejdůležitějším dokladem zůstává rodný list, pokud osoba nemá vystaven rodný list, jako by neexistovala. V současné době tyto doklady ztrácí na vážnosti, dříve lidé tyto dokumenty ukládaly jako cennost, nyní k tomu mnozí přistupují lehkovážně, není problém za správné poplatek vystavit nový matriční doklad. Zmíněno bylo i souhlasné prohlášení o určení otcovství k narozenému či nenarozenému dítěti, kde by mohlo dojít k opětovnému určení otcovství jedné matky s více muži, schází zde centrální evidence sepsaných prohlášení. Dále byla zmíněna problematika „jiného vhodného místa“ při uzavření manželství, kdy je mnohdy matrikář nadřízenými nucen povolovat sňatek na nevhodných, ale za to originálních místech nebo situacích. Oddávající se snaží vycházet snoubencům vstříc a mnohdy obřad ztrácí na vážnosti.

Tato bakalářská práce je průřezem informací o matriční agendě, funkci matrikáře a související matriční činnosti v současné právní legislativě, seznamuje i s historií a vývojem matrik, může posloužit jako studijní materiál.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. DAUBNEROVÁ, A. *Matriční činnost po účinnosti nového občanského zákoníku*. Praha: Linde Praha a.s., 2013. 176 s. ISBN 978-80-7201-930-4.
2. HENYCH, V. *Zákon o matrikách s komentářem*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. 349s. ISBN 978-80-7380-525-8.
3. KNAPPOVÁ, M. *Jak se bude vaše dítě jmenovat?*. 5. vydání. Praha : Nakladatelství Academia, 2010. 783 s. ISBN 978-80-200-1888-5.
4. KNAPPOVÁ, M. *Naše a cizí příjmení v současné češtině*. 2. vydání. Liberec : TaxAzKort, 2008. 256 s. ISBN 80-238-8173-6.
5. MATUŠÍKOVÁ, L. A KOLEKTIV PRACOVNÍKŮ I. ODDĚLENÍ SÚA. *Židovské matriky HBMa 1784-1949 (1960)*. Praha : Státní ústřední archiv v Praze, 1999. 325 s. ISBN 80-85475-58-8.
6. MOTEJL, O., VALÁŠEK, M. *Matriční úřady*. Brno : Kancelář veřejného ochránce práv, 2008. 134 s. ISBN 978-80-254-3404-8.
7. PETERKA, J. *Cesta k rodinným kořenům aneb Praktická příručka občanské genealogie*. Praha : Libri, 2006. 373 s. ISBN 978-80-7277-307-7.
8. ŘIČAŘ, K. *Občanská genealogie: Základy rodopisné práce*. Praha : Ivo Železný, 2000. 136 s. ISBN 80-240-1080-1.

Elektronické zdroje

1. MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Uzavření registrovaného partnerství* [online]. Praha : 2014 [cit. 2016-11-07]. Dostupné z WWW:<<http://www.mvcr.cz/clanek/uzavreni-registrovaneho-partnerstvi.aspx>>.
2. *Zákon č.21/2006 Sb., zákon o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu a o změně některých zákonů* [online]. 2016 [cit. 2016-11-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-21>>.
3. *Český statistický úřad* [online].Praha. 2017 [cit. 2017-02-27]. Dostupné z WWW:<<https://www.czso.cz/csu/czso/demograficka-prirucka-2015>>.
4. *Genealogické služby Ivo Štěpánek* [online].Brno. 2009 [cit. 2016-10-17]. Dostupné z WWW:<<https://www.czso.cz/csu/czso/demograficka-prirucka-2015>>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 312/2002 Sb., O úřednících územních samosprávných celků a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2002, částka 114, s. 6599-6612.
2. ČESKO. Zákon č. 301/2000 Sb. o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 145, s. 6630-6659.
3. ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb. kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 77, s. 4290-4296.
4. ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 413/2016 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2016, částka 168, s. 6411.
5. ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 192/2014 Sb. kterou se mění vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2014, částka 79, s. 2164-2173.

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- Materiály Městského úřadu Sedlčany

SEZNAM ZKRATEK

atd.	a tak dále
č.	číslo
např.	například
tzn.	to znamená

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Graf č. 1: Celorepublikový přehled matričních událostí v letech 2006 - 2015	55
Graf č. 2: Celorepublikový přehled matričních událostí v letech 2006 - 2015	56
Graf č. 3: Přehled matričních událostí v letech 2006 – 2015 v matričním obvodu města Sedlčany	57
Graf č. 4: Přehled matričních událostí v letech 2006 – 2015 v matričním obvodu města Sedlčany	58

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – úvodní list matriční knihy narození¹²¹

KNIHA NAROZENÍ

Počet matričních listů:

(název matričního úřadu)

okres:

Matriční kniha je vedena pro:

Uvedené údaje ověřil okresní matrikář – jméno a příjmení:

Úřední razítko okresního úřadu:

Datum ověření:

Podpis:

Úvodní list matriční knihy narození – 110 g

¹²¹ ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb. kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 77, s. 4508.

KNIHA MANŽELSTVÍ

Počet matričních listů:

(název matričního úřadu)

okres:

Matriční kniha je vedena pro:

Uvedené údaje ověřil okresní matrikář – jméno a příjmení:

Úřední razítko okresního úřadu:

Datum ověření:

Podpis:

Úvodní list matriční knihy manželství – 110 g

¹²² ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb. kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 77, s. 4509.

KNIHA ÚMRTÍ

Počet matričních listů:

(název matričního úřadu)

okres:

Matriční kniha je vedena pro:

Uvedené údaje ověřil okresní matrikář – jméno a příjmení:

Úřední razítko okresního úřadu:

Datum ověření:

Podpis:

Úvodní list matriční knihy úmrtí – 110 g

¹²³ ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb. kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 77, s. 4510.

Příloha č. 5 – matriční list pro zápis v knize manželství, 1. strana¹²⁵

Pořadové číslo zápisu:

Místo uzavření manželství	
Den, měsíc a rok uzavření manželství	
MUŽ	jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení
	den, měsíc, a rok narození
	místo narození, okres/stát
	rodné číslo osobní stav
státní občanství	
RODIČE MUŽE	otec – jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení
	den, měsíc, rok a místo narození, okres/stát
	matka – jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení
RODIČE ŽENY	otec – jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení
	den, měsíc, rok a místo narození, okres/stát
	matka – jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení
ŽENA	jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení
	den, měsíc, a rok narození
	místo narození, okres/stát
	rodné číslo osobní stav
státní občanství	

List matriční knihy manželství – 110 g

¹²⁵ ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb. kterou se provádí zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 77, s. 4514.

Příloha č. 7 – tiskopis pro rodný list¹²⁷

ČESKÁ REPUBLIKA

RODNÝ LIST

v knize narození matričního úřadu

okres

ve svazku roč. strana/list poř. č.

Místo narození	
Den, měsíc a rok narození	
Rodné číslo	
Pohlaví	
Jméno, popř. jména dítěte	
Příjmení dítěte	
Otec dítěte: jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení datum a místo narození, okres/stát rodné číslo	
Matka dítěte: jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení datum a místo narození, okres/stát rodné číslo	
Poznámka	

V

dne jméno, příjmení a podpis matrikáře

Číslo zúčtovatelného tiskopisu: R 000000

BAŠP/LSF 365-11

¹²⁷ ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 192/2014 Sb. kterou se mění vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2014, částka 79, s. 2165.

Příloha č. 8 – tiskopis pro oddací list¹²⁸

ČESKÁ REPUBLIKA

ODDACÍ LIST

v knize manželství matričního úřadu

okres

ve svazku roč. strana/list poř. č.

Místo uzavření manželství		
Den, měsíc, rok uzavření manželství		
	muž	žena
Jméno(a) a příjmení, popř. rodná příjmení		
Den, měsíc, rok a místo narození, okres/stát		
Rodné číslo		
Osobní stav		
Jméno(a) a příjmení, popř. rodná příjmení rodičů		
Dohoda o příjmení: muž: žena: dětí:		
Poznámka		

V

dne

jméno, příjmení a podpis matrikáře

Číslo zúčtovatelného tiskopisu: O 000000

PANTONE 69, U

¹²⁸ ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 192/2014 Sb. kterou se mění vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2014, částka 79, s. 2166.

Příloha č. 9 – tiskopis pro úmrtní list¹²⁹

ČESKÁ REPUBLIKA
ÚMRTNÍ LIST

v knize úmrtí matričního úřadu

okres

ve svazku roč. strana/list poř. č.

Místo úmrtí	
Den, měsíc a rok úmrtí	
Jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení	
Den, měsíc, rok a místo narození, okres/stát	
Osobní stav	
Rodné číslo	
Pohlaví	
Místo trvalého pobytu, okres/stát	
Manžel(ka): jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení rodné číslo	
Poznámka	

V

dne jméno, příjmení a podpis matrikáře

Číslo účtovatelného tiskopisu: ÚL 000000

BA10UNE 432 U

¹²⁹ ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 192/2014 Sb. kterou se mění vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbirka zákonů, Česká republika*. 2014, částka 79, s. 2167.

ČESKÁ REPUBLIKA

DOKLAD

O REGISTROVANÉM PARTNERSTVÍ

v knize registrovaného partnerství matričního úřadu

kraj

ve svazku roč. list poř. č.

Místo prohlášení o vstupu do registrovaného partnerství		
Den, měsíc, rok prohlášení o vstupu do registrovaného partnerství		
	partner/ka	partner/ka
Jméno(a) a příjmení, popř. rodná příjmení		
Den, měsíc, rok a místo narození, okres/stát		
Rodné číslo		
Osobní stav		
Jméno(a) a příjmení, popř. rodná příjmení rodičů		
Poznámka		

V

dne

jméno, příjmení a podpis matrikáře

Číslo účtovatelného tiskopisu: P 000000

PAN 132NR 2/01 I

¹³⁰ ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 192/2014 Sb. kterou se mění vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbirka zákonů, Česká republika*. 2014, částka 79, s. 2172.

Příloha č. 11 – tiskopis pro vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství¹³¹

**ČESKÁ REPUBLIKA
CZECH REPUBLIC
TSCHECHISCHE REPUBLIK
ЧЕШСКАЯ РЕСПУБЛИКА**

Čj.: _____ dne _____

VYSVĚDČENÍ o právní způsobilosti k uzavření manželství
CERTIFICATE of no impediment to marriage
Ehefähigkeitszeugnis
СВИДЕТЕЛЬСТВО о правоспособности вступать в брак

okres (District, Kreis, Район) _____

osvědčuje, že občan(ka) České republiky (bezdomovec), (hereby certifies that citizen of the Czech Republic (stateless person), bestätigt hiermit, dass der tschechische Staatsangehörige (Heimatlose), свидетельствует, что гражданин Чешской республики (лицо без постоянного места жительства)

Jméno a příjmení
Name and surname
Vorname und Name
имя, фамилия
rodné číslo _____

nar. _____ v _____
born _____ at _____
geb. am _____ in _____
день, месяц, год _____ место рождения _____

rodinný stav (svobodný-svobodná, rozvedený-rozvedená, vdovec-vdova, zaniklé partnerství), marital status (single, divorced, widowed, terminated partnership), Familienstand (ledig, geschieden, Witwer/Witwe, erloschene Partnerschaft), семейное положение (холостой-незамужняя, разведенный-разведенная, вдовец-вдова, партнерство, ставшее недействительным)
bytem _____
residing at _____
wohhaft in _____
Постоянное жительство _____

Je podle českého právního řádu způsobilý(á) uzavřít manželství (is competent under Czech law to marry, nach dem tschechischen Recht zur Eheschliessung befähigt ist), имеет в соответствии с чешским законодательством право вступить в брак.

Vysvědčení se vystavuje k uzavření manželství s (The certificate is issued for the purpose of marriage to, Dieses Ehefähigkeitszeugnis wird ausgestellt zur Eheschliessung mit, Свидетельство выдано для вступления в брак с)

Jméno a příjmení (Name and surname, Vorname und Name, имя, фамилия) _____

Datum narození (Date of birth, Geburtsdatum, День, месяц, год рождения) _____

v (at, in, место) _____

bydliště (Residing at, wohnhaft in, Постоянное жительство) _____

Vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství má platnost šest měsíců.
The certificate of no impediment to marriage is valid for six months.
Das Ehefähigkeitszeugnis ist sechs Monate gültig.
Свидетельство о правоспособности вступить в брак действительно в течение шести месяцев.

Matrikář (Matrikenführer, Registrar, Работник записи)

Číslo zůčtovatelného tiskopisu: V 000000

PANTONE 631 U

¹³¹ ČESKO. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 192/2014 Sb. kterou se mění vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbirka zákonů, Česká republika*. 2014, částka 79, s. 2169.